

Draugai, skaitykit ir platinkit "Kovą"!

Politikos, Ekonomijos ir Literatūros Sanvaitinis Laikraštis

LIETUVIU SOCIJALISTU SANJUNGOS ORGANAS

Prekiuoja: metui \$2, pusmečiui \$1. Adresas: 1815 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 52. Philadelphia, Pa. 25 d. Gruodžio [December] 1908 m. Met. IV.

Ka ir kaip veikia musu veikėjai?

Beveik visi mūsų veikėjai — kuopose, rajonuose, sąjungos centre, įvairiuose komitetuose — turi ką veikt ir žino savo uždavinį, tačiau nedirba tiesiog tą, kas reik, o prie savo uždavinių prideda daug kenksmingų normaliam darbui prielipų. Ir kai ima veikt, tai tik žiūrėk, kad nepakiltų vaidai. Apie taktą, nuoseklumą — jau nėra kalbos, tie dalykai užmiršti. Mūsų draugai nemėgsta svarstyt, jie drąsus — drebia, kas ant seilės užaina, o kad paskui iš to kils nesuipratimai arba jį patį tuojaus išjuoks, apšvilps už nesuomonę, tai to nepaiso. Tiesa, kai kurie žmonės per nepaisymą padaro gerais veikėjais: jei bijosi prartat žodį, kad gali tas kam nepatikt, jei bijosi rašyt ką nors į laikraštį, kad gali tas nepatilt, tai ir numirsi nieko nepasakęs, neparasęs. Pradedant dirbt daugybė nenuoseklumų atsitaiko kiekvienam, bet tai atsitaiko vieną syk, du syk, daugiausia tris syk — jau ketvirtą syk tą pačią klaidą nepadarys nuoseklus žmogus. Priešingai, jis gerai bus išmokęs iš to daryt išvedimą, kaip tie nenuoseklumai įvyksta, atranda priežastis ir padaro tokią tvarką, kad tos priežastys niekad negal ką nors veikt. Toks pasielgumas vadinasi nuoseklus, taigi ir išmintingas.

Kiekvienam mūsų veikėjui teko but didesniai susirinkime — seime, susivaziavime — ir matyt ten kartais kilusius ergelius tik per vieno, kito nenuoseklumą. Pareis eilė rinkt

komitetas. Vienas įvardija kandidatą, kitas paremia — eina pagal parlamentariškas taisykles. Tik štai, trečias pakyla, aiškina to komiteto užgavinius ir ant galo sako, kad reikia čia «išmintingo» žmogaus, «žinančio dalyką», todėl «aš perstatau» tą ir tą (pavadinkim B). Pirmasis, kurį pavadinsim A, staiga atsako, jo draugai protestuoja — gerai, kad pusvalandį praleidus tiems tušties ginčams, pareina visi į tvarką, o ne, tai ir išsiskirsto nieko nenuveikę, o tas reiškia, kad jau kitą syk neprisieis veikti gerą visuomenės darbą. Teip ardoma vienybė. Jeigu gi ir praeina nesuipratimas tarp visų, tai jis lieka tarp A ir to trečiojo nominuotojaus, kuris jį (A) užuolankiu budu viešai pavadino «neišmintingu, nežinančiu dalyko», o išgyrė B, kad jis «išmintingas ir žinas dalyką», nors toks gyrimas į akis, niekad negali patikt išmintingam žmogui, ypač demokratišką dvasią turinčiam, — taigi ir B gali da užpykt už tokį pasielgimą ir atsiskyt nuo siulomos vietos, nors ir nebut kam daugiau ją užimt.

Panašų atsitikimą esame matę užmirštame «Politiškame lietuvių seime» Philadelphijoje, pora metų atgal — su tokiais išgyrimais ir išpeikimais pasirodė vienas tautietis inteligentas... Bet panašūs «perstatymai» visur, visose organizacijose ir susirinkimuose ikišiol atsikartoja. O kas čia, rodos, butų per sunkumas prieš renkant paaikškinus to komiteto ar

komisijos priedermes. Bet ne! Ne kartą teko girdėt susirinkusių arba susirinkimų vedėjų murmėjimą, kad tik laiką tuom gaisina. Tačiau kiek laiko gaisinama, kuomet, išrinkus, esti aiškina priedermės ir išrinktieji arba tuojaus atsisako, arba niekad nepildo savo uždavinių, nes negal.

Tas vienas pavyzdys gali jau parodyt, kaip reikia draugijoje veikti, kad bujotų, o ne plyštų vienybė. Tačiau tas nenuoseklumas, kaip sakiau, nuolat atsikartoja: viską pradeda atbulai. Ir tai daro ne koki vaikai, bet apsišvietę ir suaugę veikėjai. Tai daro ne tik koki atgaleiviai, bet ir pirmiečiai, ir tai da toki, ką ne eina, bet rateliais važiuoja progreso keliu...

Susirinkimuose išsikolioti, išsibarti, tai paprastas dalykas. Bet tai daroma tarp mažiau apsišvietusių ir tai karštesniųjų. Intelligentai (teip vadinami), kaip žinoma, per laikraščius koliojasi, arba švariai mėto ant viens kito melagingus užmetimus, insinuacijas, kurių jokiū būdu negal užtikrint, nes netur faktų, prirodymų. Šitie «intelligentai», kaip jau sykį apie tai rašydama išsireiškiu, rašo tokiais žodžiais, už kuriuos, kad tai atsitiktų per susirinkimą, rėstų viens kitam per žandą. Tai teisybė. Bet štai kaip jie elgiasi: susiėję, nė neužsimena apie kivirčius ir labai gražiai kalba — teip ir matyt biauři veidmainystė... Jie į akis svietui nedrįsta sakt teisybės, bet parašyt melagystes, nedraugiškas, o tankiai ir nežmoniškas polemikas vest — tai meisteriai. Kas gali tikėt, kad žmogus kitą raštu išniekines, į purvą paveręs, susiėjęs paduoda jam ranką. Nereiktų iš to stebėtis — tegul sau veidmainiauja prieš viens kitą, — bet koks gali būti tokių žmonių bendras darbas, darbas visuomenės labui? Tai piktžolė, kurią reikia išrauti, nes ji kenkia tam darbu, per ją nyksta darbininkų vienybė.

Kas nenori tos vienybės, kas priešingas tai ar kitai organizacijai, arba kas nori ją ir sugriaut, — tokių buvo tarp mūsų, jie patys atvirai pasirodė, o be abejo yra da panašių provokatorių—ardytojų, — tai apie tokius negali but abejojimų ir klausimų, kodėl jie teip elgiasi, kad tik ergeliai kiltų. Bet kaip reikia stebėtis iš tų draugų, kurie, matyt, neveidmainingai darbuojasi organizacijos labui, — sakykim, — LSS labui, pripažįsta jos principus (pamatus) ir ant jų stengiasi taisyti, dailint vienybės rumą, o vienok nuolat daro ir atkartoja tas pačias klaidas, kurios dirba nesusipratimus. Ir tai daro, kaip sakiau, apsišvietę ir ne nauji, ne žali visuomenės veikėjai. Tai daro intelligentai. Jau ką savėje tankiai per nenuoseklumą susižodžiuoja, tai da nieko. Bet kad toki intelligentiški veikėjai, kurie da kitų nesusipratimus moka išrišt, moka nupeikt už nenuoseklumą, patys ima ir rašo į laikraštį, — tai jau nereikia aiškint, kad redaktorius tokiam atvejį turi netekt vilties, kad kada nors tokiems bergždžiams darbams bus galas. Žinoma, jeigu redaktorius dirbtų tik už algą, tai jam būtų vistiek: talpintų viską, ką kas parašo. Bet organizacijos, o ypač politiškos, kaip mūsų LSS, — organo redaktorius negali nepaisyti, ką ir kaip kas veikia, rašo. Jau tušti ergeliai pas mus, rodos, aptilo — ne visose kuopose ir rajonuose, bet centre. Tuo tarpu mūsų

intelligentai vėl skubinasi ką nors užvest. Neminėsiu pavardžių, jų vietoj statau abėcėlės raides — A, B, C. Teip atsitiko: A («K.» administratorius) parašė draugui B, kad jo leidimo knygas nepardavinės visias, ką «Kovos» spauštuvėj spauzdintos, nes LSS pati gali išleidinēt ir pardavinēt. B suprato, kad A nori jo išleistas knygas perspaudint ir pardavinēt LSS vardu. Tuo jis (B) praneša tųjų knygučių autoriams C ir D. Autoriai rašo į «Kovą» «uždraudimus»: «Draugas B praneša, kad A ketina perspaudint mano brošiūrą (tokią ir tokią) — uždraudžiu...» Teip rašo C ir D ir reikalauja patalpint laikraštje. Grynas nesusipratimas. O koki kiltų nesusipratimai visoj organizacijoj tai patalpinus «Kovoje»? Teip ir praleistų kelis susirinkimus nutarimams ir protestams, o viskas būtų paremta ant vėjo. Nieko būtų, jei uždraudimas būtų objektyviškas, — pavyzdžiui: — «uždraudžiu kam nors perspaudinti». Bet čia įvardija kelias ypatas, apkaltina «Kovos» administraciją (juk perspaudzinimas — tai vagystė su plėšimu!), ko ta nė nemislija daryt! (Juk ne tik brošiūrų, bet nė staipsnių «Kova» neperspaudina, kaip savo nuosavybę, kaip tai kai kurie kiti laikraščiai daro).

Sunku suprasti, kodėl teip pas mus daroma. Vis atbulai, vis į ypatas žiurima, o ne į abelną reikalą, ne į principus. Jei kas nenuosekliai pasielgė, tai kiti bara tą ypatą, už «nelegališką» arba «nemorališką» pasielgimą, vadina «despotu», «valdonu», «cenzorium», o galų gale apskelbia, kad jo «proto sandėlyj negerai». Už mažą vienos, kitos ypatos nenuoseklumą gema nenuoseklumas tikrai kaip milžinas, trempiantis proto ir išminties vėliavą. O tuo tarpu galėtų lengvai pataisyti, jeigu nuosekliau («posliedovatelno») mokėtų galvot: tuo jieškotų priezasties ir, suradę, ją panaikintų. Juk tai lengva padaryt demokratiškoj draugijoj, kur nieks už pasikėsymą permainty tvarką nesodina į kalėjimą, nešaudo. Kitas dalykas, kur draugijos pamatuose stovi pažymėta, koki žmonės ją valdo. Pavyzdžiui, Susivienijimą Liet. R. Katalikų Amerikoje valdo kunigai ir tos tvarkos nieks tokioj organizacijoj neperkeis, nes tai toks josios pamatas, principas. Pas mus gi nėra jokios luomos, jokio visuomenės sluogsnio, kuriam priklausytų koks nors valdymas. Prietarai yra, jei kas sako, kad LSSąjungą valdo ta ar ta ypatas, tikrai despotiška. Reikia teip surėdyt, kad kas ir norėdams negalėtų but «despotu». Tačiau pasikėsymo teip surėdyt pas mus beveik nematyt. Pradeda mūsų draugai suprast demokratišką surėdymą perimt socijaldemokratišką būdą ir dvasią, bet da toli šaukia iki gerumui. Šiais metais, didžiausių nesusipratimų metais, tasai prasidėjo: tai, gali sakt, pirmieji ledai sulaužyta ir organizacija stoja stamantresne. Jeigu ateinančiais metais draugai ims darbuotis, nenukrypstant nuo savo uždavinių ir neperžengiant aiškias logikos, išminties ir draugiškumo ribas, tai galėsime smagiai paminēt tuos 1908 metus, kurie teip iš viršaus buvo negražūs, o iš vidaus padarė dvasišką perlaužimą į pažangą, į aiškesnę proletariškąją vienybę, į susipratimą.

Šiais metais mūsų organizacijai kenkė tie, kurie «toliau

nubėgę», kurie prisidengę socialistų ar socialistų-revoliucijonierių vardu, ar, ant galo, socialistais «radikalais» pasivadinę, dirbo iš principo nepritinkantį proletariškai vienybei darbą, ir kurstė nesuipratimus su tikslu sugriauti dartinę LSS, o statyti naują kokią chimera. Kai kurie iš tų nubėgo teip toli, kad visų paniekinti išbėgo sau, šelmysčių pridirbę, kiti gi slepiasi, kaip lapės olose, permainę pravar des... Provokatorių yra, bet nuo jų apsisivalšim, bile visi nebandysim teip greit ir teip toli bėgti, o dirbsim nuosekliai, nuo pradžios iki pabaigai, ne atbulai ir ne paviršium.

J. Baltrušaitis.

Morališkumas ir demoralizacija.

Parašė A. Antonov.

Reikia stebėtis, kaip šventai yra tariamas yra šiandien žodis *m o r a l i š k u m a s* (doringumas) ir kaip kiekvienas stengiasi pasirodyti visuomenės akyse morališku žmogumi. Su tokiu pat jausmų įtempimu niekinamos yra teip vadinamos demoralizuotos ypatos. Morališku žmogumi, abelnai, paprasta vadinti ta ypata, kuri neperžengia šiolaikinės draugijos papročių, įstatymų ir drūčiai laikosi vienos pozicijos. Nors, tiesa, moralistai turi apie save daug didesnę nuomonę... ir kas gi jiems uždraus? Nereitai jie tvirtina, kad užtenka būti visiems morališkais ir ant žemės pradės žaliuoti rojus. Kožnas save giria. Bet ant ko jie remiasi? Ant tuščios svajonės apie tai, kad visi žmonės turi būti dorais. Bet kokios doros laikyti, jeigu ji bepaliovos mainos? Ji priklauso nuo išdirbystės būdo ir nuo ekonomiškų santykių tarp draugijos narių. Užklausus vieno laukinio žmogaus, ką jis vadina geru ir ką blogu, jisai atsakė: «geras — jeigu aš pavogsiu kenonors jautį, blogas — jeigu nuo manęs pavogs». Ir senovės laikuose skaitės gudriausiu ir doriausiu tas žmogus, kurs pavogė nuo kito daugiau jaučių. Tarp totorių ir turkų doras žmogus privalo turėti keletą pačių. Kapitalistiškose šalyse vadina demoralizuotomis tas ypatas, kurios apsivedusios dėl kokių nors priežasčių persiskiria; socialistiškose Naujosios Zelandijos bendrijose niekinamos tos ypatos, kurios nori turėti privatišką savastį. Čerkesas skaito nemorališku išduoti policijai savo sūnaus užmušėją, jeigu tas pasislėpė jo namuose, pasilikdamas sau tiesą visur kitur keršyti dantim už danti, akim už akį. Ir tai šventas paprotys. Doras gi japonas niekada neužmuš savo priešo, bet pats nusižudys prie jo durių, jeigu nori, kad jo draugai paminėtų jį, kaip morališką žmogų. Jeigu arabui pavyko ką pavogti, tai jį visi pagirs ir guodos, tuo pačiu laiku daugybė šalių vagis skaitosi didžiausiu piktdariu.

Jeigu pradėti gerai tēmyti, tai labai labai sunku yra pasakyti, kas geras ir kas blogas; o pilnoj tų dviejų žodžių prasmė niekada negalima teisti tokios ar kitokios ypatos pasielgimus. Moralizmas nėra dogma, nes jis nuolatos mainos, jis nėra prigimta žmogaus ypatybė, — greičiau jį galima pavadinti materijališkų apsiereiškimų pasekme — tradicija, surišta su pergyvenamojo perijodo ekonomiškų, politiškų ir socijališkų padėjimu. Neklysiu sakydamas, kad mes socialdemokratams, negalime būti moralistais (doros mokytojais. R.) dabartinė to žodžio prasmė, atžagariai, beveik visuose atsitikimuose mes esame didžiausiais priešais dabartinio morališkumo.

Tikiuos, kad nori mane mušti už tai ne tik kunigas Siaurusaitis, bet ir «doresniejie» draugai. Palikite gyvą, kol išaiškįsiu, kuo motivuojau aš tokį terminą.

Žmogus užgimsta nė morališku, nė demoralizuotu, — bet gamtišku; jo reikalai teipgi neturi nieko bendro su morališkumu, bet yra gamtiški — kova už gyvasties palaikymą, kuri verčia žmones vienyti, draugauti, vieną kitam šelpti, vienus su kitais kovoti. Visas, teip sakant, žmonių gyvenimo mechanizmas pagimdo jausmuose ir minty sa panašią dvasią, kuri sprendžia, kas morališkas, kas nemorališkas. Jeigu gyvenimas stovėtų ant vietos, tai ir morališkumas pasiliktų amžinas, bet kadangi jis nesulaikomai mainos, tai ir morališkumas turi taikytis prie naujų santykių. Pavyzdžiui, nelabai seniai skaitėsi visai negražiū daiktu priešintis savo ponui ir apkalbėti negražiū dvasiškijos pasielgimus; dabar gi kova su išnaudotojais pradeda priimti prakilnę reikšmę, o apie dvasiškiją kalba, kaip apie paprastus žmones. Kol nebuvo teip išsiplėtojusi prostitucija, nešanti žmonijai baisias ligas, labai prasižengdavo prieš morališkumą tas, kurs išdrįso ką nors aiškinti apie lytiškus reikalus. Tokia nuomonė palengva nyksta. Baudžiaivos laikuose «pirmosios nakties» teise naudojosi kunigai ir feodalai, nieko nemorališko tame nematydami. Žodžiu, kas seniau buvo augščiausiam morališkumo laipsny, tas šiandien priėmė priešingą prasmę; apie ką senovės žmogus kalbėjo su pasididžiavimu, tas šiandieninio žmogaus akyse liko begėdiškas, ir kas seniau buvo nemorališko, diduma to lieka morališku. Diduma tų apsiereiškimų, kurie papiktindavo laukinį žmogų ir užgaudavo jo etiškus jausmus, civilizuotos šalies piliečiui rodois geistiniais ir smagiais.

Šiandien viešpataujantis morališkumas savo dvasioj yra grynai buržuaziškas, kurio paviršis aptēpiotas liberališkomis pamazgomis dėl apaklinimo išnaudojamųjų. Nemorališku daiktui skaitosi užmušti žmogų, bet kada kapitalistai karėse išžudo šimtus, tūkstančius darbininkų — tai morališkai. Mat jeigu būtų pripažinta, kad ir po vieną ypatą užmušinėti galima, tada ir ponams kapitalistams kliūtų. Lytiški susinešimai tarp nepriemusių bažnytinį arba policijinį šliūbą dabar prasižengia prieš morališkumą, tuom tarpu patys moralistai noroms ir nenoroms platina viešą ir slaptą prostituciją. Šiandien šventai morališkas tas žmogus, kurs velyk nudvesia iš bado, bet neišdrįsta pasiimti ką nors savo gyvasties palaikymui nuo išnaudotojų. «Privatiška savastis šventa!» — rēkia kunigai bažnyčiose, «mokslinčiai» per raštus, mokyklose ir susirinkimuose, o kapitalistai užmoka jiems už tai. — «Kas kēsinasi ant privatiškos savasties, tas sēja demoralizaciją tarp minių», — toliau aiškina jie. Ir teip, jeigu netekai darbo ir neturi ko valgyti tavo šeimyna, — dvēsk, bet privatiškos savasties nekliudyk, nes ne tik bausmę nukentēsi, bet visi žiūrēs į tave, kaip į sudemoralizuotą žmogų. Uždarydami pabirkus, kapitalistai žino, kad tūkstančiai kūdikių verks per dienas, meldsami duonos, kad daugelis tų ateities žiedų turēs persiskirti su pasaule, ne vienos motinos širdis pliš, matant, kaip kankinasi jų nekalti vaikučiai. Kapitalistai žino, kokia baisenybė nupuls ant darbininkų pečių, vienok vardan pelno jie nepaiso ir savo pasielgimą pripažįsta morališku. Kada darbininkai sukilsta prieš kapitalistus, tai tie siunčia miliciją arba policiją, kurios susideda iš darbininkų sūnų, brolių, giminių, draugų, ir liepia šaudyt. Ar gali da kas labiau užgauti žmogaus etiškus jausmus?! Vienok tokis kapitalistų pasielgimas skaitomas morališku. Kapitalistai visokiais būdais vagia nuo darbininkų, susikraudami sau milijonus iš svetimo triuso — ir tai morališkai. Nežiūrint į tai, kad privatiška savastis sēja visokias nedorybes, kankina žmones, ardo ir mindžioja šeimynišką gyvenimą, vienok neišdrįskite sakyti, kad ji yra demoralizacijos priežastim. Viskas tas, kas padeda bujoti kapitalui, yra morališka, o kas jam kenkia — nemorališka.

Socialdemokratams yra priešai kapitalistiško surēdymo, dėlto jie turi būti ir jo tradicijų priešais. Jeigu kapitalistiško surēdy-

mo apaštalai pavadis mus nemoraliskais, tai ir ginčykimės su jais. Ne, mes neprivalome taikytis prie jų moraliskumo, nes jis aplaistytas vargšų ašaromis ir krauju, jis yra darbininkų klesos išjuokimu. Kas didžiuojasi šandieniniu moraliskumu, tas tyčiojasi iš mūsų vargų, tas geidžia, kad ir toliau mus skriaustų.

Šandieninis moralizmas yra negamiškas, lyginai kaip ir visos funkcijos, jį pagimdžiusios. Kada jos suirs, grūs tada ir moraliskumas, o įsiviešpatavus naujoms gyvenimo formoms, užgims ir naujas moraliskumas. Žmogui turi būti moraliska tas, kas padeda kovoti jam už gyvasties palaikymą, kas nekenkia ir kitiems tą kovą vesti, kas nepriešingas jo gamtai. Tik tas moraliskumas yra tikras, kurs taikosi su žmogaus gamta, kurs nėra parentas ant to, kad žmogus žmogų išnaudoja.

26. VII. 08.

Vaikų savžudystė.

Sako, kad prof. Eulenberg (Vokietijoje) yra ištyręs su viršum tūkstantį vaikų savžudyčių ir atradęs, kad didesnė pusė buvo pasekme persidirbinų mokyklose ir neišlaikyti ekzaminai.

Tai šiurpu ir pamislyt. Mūsų (Amerikos) pedagogai syki turėjo maniją nuimti vokiečių metodą, kai kurie gal ir dabar yra jos užgauti. — Kindergartenas, imkime pavyzdžiui, būtų smagus žaislių namas, kur darbininkų motinų vaikai galėtų but apžiurimi darbo valandose, bet mes tai tuojaus paverčiame į mokyklas kur kudikiai nuo 4 metų amžiaus galėtų but «mokinami», nors jų protas da nėra tam suaugęs.

Amerikietės motinos stengiasi kuogreičiausia savo lėles leisti į mokyklą, kad tik nuo jų atsikratyti. Visuomenė pasidarė tokia socialistiška, kad reikia auklėtojų, arba vaikų saugotojų. Mokyklų komisija («board») turi pripažinti naujas auklėjimo priedermes ir sustabdyt pasikėsymą mokyti lėles. Ypatingai mes turime atmesti pasibaisėtina vokiečių mokinimo sistemą, kuri mažus vargdienius padaro tckiais nerurasteniškais (nervų liga sergančiais), kad ima žudytis.

(Iš «American Medicine».)

Socialistišku redaktoriu nuomonė apie kareiviją Amerikoj.

Bepartyviškasis, radikališkasis Amerikos rusų laikraštis «Russky Golos v Amerikie», kurio redaktorius yra socialistas, rašo (N35-08):

«Kadangi į «Russky Golos» redakciją nuolatos vis ateina neatleidžiami užklausimai apie tai, kaip ir kokiomis sąlygomis priimama kareiviai į Amerikos armiją, tai skaitom reikalingu daiktu paduot ištrauką iš cirkuliario karės departamento Washingtone, kuris, tas cirkuliaras, tikimės, pilnai pakaks norinčius parduot «kuną ir dušią» Amerikos buržuazijai ir iš doro ir teisingo, nors gal ir bedarbio, žmogaus pasidaryti (parazitu) šašu—kareiviu, kuris mūsų akyse reiškia «prostitutę (paleistuvę) mandieroję» ir yra vienu didžiausiųjų painių, neleidžiančių įvykdyti praktikoje socializmo idėjų. Kareivis — tai žmonijos bizunas, tai kančius rankose kapita-

lo, pavergusiojo pasaulę. Žodis «kareivis» — tai verguvės ir paniekos gandas. Su kareiviais ir kareivija «Russky Golos» redakcija nieko bendro negali turėt, ir dėlto, patalpindama cirkuliarą, redakcija syki ant visados praneša, kad daugiaus neatsakinės ant jokių klausimų, lytinčių karišką tarnystę Amerikos armijoje.»

Bepartyviškasis, radikališkasis Amerikos lietuvių laikraštis «Vienybė Lietuvių», kurio redaktorius yra socialistas, rašo (N45-08. Laiškai į Red.):

«Žmogus laisvas ir protingas pasiliks tokiu-pat ir kariumenėje. Yra vedama net tam tikra propaganda, kad kareiviai žmoniškai elgtųsi karės laiku ar sumišimuose. Jeigu kareivius norima apšviesti, tai kodėl negali apšviestęs žmogus eiti į kariumenę? Nuo geros kariumenės prigulės didelė dalis išliuosavimo prispaustųjų žmonių. Jeigu tamsta neisi, tai eis kitas. Jeigu neis geri žmonės, tai valdžia surinks tamsius gaivalus. Ir tada kariumenė bus tik organizuotas burių muškų. Kodėl neiti?»

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Austrijoje, tame tautų mišinyje, tautiška neapykanta verda ne tik tarp tamsesniųjų gaivalų (kuriuos «šviesieji» prie to kursto), bet ir tarp universitetų studentų (kurie ten, rodos, nėra teip tamsūs barbarai, kaip — pavyzdžiui — Amerikos studentai). Triesto mieste sumanyta italų universitetas. Vokiečiai tautininkai pietu stoja prieš tokį sumanymą. Vienos universitete dėl to kilo štai kokios riaušės. Italai studentai apskelbė rektoriui, kad jie padarysią demonstraciją naudai universiteto Trieste; bet nebūsią universiteto salėj nė prakalbų, nė dainų. Susirinkus jiems į salę ir sušukus «tegyvuoja itališkas univarsitetas», vokiečiai studentai ėmė švilpti. Italai ėmė dainuot «Garibaldžio himną», vokiečiai — «Wach am Rhein». Bedainuojant ėmė lazdos ant kuprų lėkti ir pasigirdo revolverių šūviai... Vok. studentai skundžiasi ant italų, kad jie atėję apsiginklavę geležgaliais ir revolveriais. Policija ėmė skirt būsiančius «mokslinečius», tai patį tapo sumušta. Tačiau ji įpuolė paskiau į restauraciją, kur susirenka studentai, ir ten juos iškrėtė ir atėmė ginklus.

Čekuose teip pat labiausiai pakilo tautiškoji neapykanta. Pragoje buvo net tikras sumišimas, muštynės žmonių su kareivių pulku. Apie 20 žandarų ir keliolika policijantų sužeidė akmenimis, o daugelis demonstrantų sužeista kardais. Anglijos konsulį Forbes minia išsitrankė iš tramvajaus ir smagiai apmušė. Mat jį sakė esant vokiečiu. Austrijos ciēsorišką vėliavą sudraskė viešai.

Tuo tarpu Viennoje, apvaikščiojant cicsoriaus 60 metų suktauves, apie jo rūmus teip grūdosi žmonės, kad kelios dešimtys tapo sunkiai sutrinta, o 3 į smertį užspausti. Tai buvo pradžioje gruodžio.

Tačiau kyla kits pavojus: daugybė bedarbių pradeda susiprast ir reikalaut savo teisių — darbo ir duonos, — o neklausyt buržuaziškų kurstymų prieš ne savo tautos žmones. Toj pačioj Pragoje bedarbių judėjimas padarė įtekme ant studentų ir tie kelia protestą prieš netikusią dabartinę tvarką. Valdžios pasamdinti provokatoriai norėjo studentus vokiečius ir čekus sušedinti tarp savęs, bet nepasisekė. Studentai susiprato ir sutarė tarp savęs neturėt tautiškos neapykantos. Tautininkai griežia dantį ant tų socialistų... Revoliucijos dvasia teip ir matyties.

IŠ PARTIJŲ GYVENIMO.

Amer «Socialist Party» visuomeniškasis (kaip mąs veikiama-sis) komitetas dabar turi du savo referendumu. Maine valstybės narys Robert V. Hunter įneša, kad kasmetis kovo 14 diena būtų apvaikščiujama Markso atminimui, kaipo kokio darbininkų šventė, J. M. Work sako, kad negeistina socialistų judėjime turēt šventuosius; jis Markso mokslo pasekėjas, bet pasilieka teisę nesutikt su juo. Pats Marksas bandęs sustapdyt tokį pasikilnijimą, kaip šits, sakydamas: «Aš nēsu marksistas». — Kitas įnešimas Algernon Lee iš New York: kad tuo iš Partijos išdo būtų paskirta 1000 dolerių nupirkimui iš «New York Evening Call» subskribeijų kortų, kurias pardavinēs partijos centras. Tuomi nori paremti tą dienraštį, kuris dabar esąs kritiškame padėjime. Suviršum metai atgal partija tuomi parēmē «Chic. Daily Socialist». Yra įnešimas (da neparemtas), kad teip pat už 1000 dol. partija nupirktų subskr. kortų iš «Social-Democratic Herald» (Milwaukee, Wis.). Mat bedarbės laike laikraščiai nusilpnėjo, reikia ypatingos paramos.

«Rankpelnis», Anglijos liet. socialdemokratų sąjungos organas, nuo lapkričio mėn. eina antrus metus. Nuo to laiko pradėjo skaitytis N 1 antrų metų. (Nepaprastai...) N 3 patilpo visų metų «R.» redakcijos apyskaita. Viso įplaukė 213 svarų 11 šil. ir 9½ peno. Tame skaičiuje yra aukų 15 s. 1 š. 3 pen. (Svaras sterlingų — apie 5 dol.). Išleista 225 sv. 11 šil. 3½ p. Iš to skaičiaus algoms išleista 145 sv. suviršum. Žiemos ir pavasario mėnesiais matyt įplaukus daugiau, apie po 20 sv., o vasaros mėnesiais įplaukimai visai sumažėję (iki 11 sv.), tai matyt, kad paprastai visoms organizacijoms vasara nelemta...

Buvo įnešimas «Rankp.» padaryt kompanijos laikraščiu — išleist akcijas. Carfino 4 kuopa atmesdama tą įnešimą šiaip motyvuoja: a) «Kadangi mūsų sąjunga tai ne kooperatyviška draugovė, kad duotų kokius nors nuošimčius už įdėtas akcijas, b) kad iš įdėtų akcijų į «R.» red. nėra jokio pelno, c) kad duodant nuošimčius už akcijas «R.» red. nebūtų pašalpa, o vien skriand». Apie permainymą «R.» formato ta kuopa tarē palikt tą patį, kol nebūsianti nupirkta nauja mašina ir kol negalēs «R.» išeit kassavaitė.

Lenkai socialistai pradėjo šiuo tarpu labiau judēt. Spalių mėnesy Chicagoj įvyko įvairių vietinių kuopų konferencija, su šaukta «Socialist Party» lenkų skyriaus centro komiteto ir agitacijos komiteto. Buvo keletas delegatų nuo 6 kuopų, kurių dvi priklauso prie Lenkų Soc. Sąjungos, o kitos — prie Soc. Party. Svarstyta daugiausia apie agitacijos varymą ir padauginimą organizacijos narių. Nēra kiek reikiant kalbėtojų, ne visur galima įrengt prakalbas, nors proga būtų ir geriausia; nesutikimai tarp šitos frakcijos, traukiančios prie Soc. Party, ir Lenk. Soc. P. («Związek S. P.») labai daug kenkia propagandai ir agitacijai. Konferencija svarstē kaip tą blogumą prašalint. Gal bent nesuomoniški vaidai išnyks... Nutarē, kad C. K. ir Ag. Kom. pasirūpintų išleisti pigių agitacijos knygelijų, kurių beveik nēsa lenkų kalboj; ką yra, tai brangios ir netinkančios.

Lapkričio 15 d. ten pat buvo centro komiteto susirinkimas. Centro kom. susidedas iš S. P. kuopų atstovų; visų kuopų atstovai susirinko; jie išdavē apyskaitą rinkimų agitacijos ir kitus dalykus tvarkē. Agitacijos knygelijų išleistuvės komisija pranešē, kad «Paaiškinimai prie S. P. platformos» jau išėję pavidale knygutēs kuri parsiduos po 5c. — Nutarta: gruodžio 25 ir 26 d. įrengt susivažiavimą dėl konstitucijos. Nuo kiekvienos kuopos gali atvykt po vieną delegatą.

Lapkričio 26–29 d. Newark, N. J. buvo dvi mėtinis Lenkų Soc. Sąjungos susivažiavimas. Sąjunga dėl įvairių priežasčių dikičiai nusilpnėjus. Apie susivaž. darbus bus kitą syk.

Vokietijos socializmas vis auga kone geriau, kaip kitur kur. Per paskutinius kaikiurių miestų rinkimus socialistai gavo daugiau balsų, negu kitos partijos. Neurnberge, vienam svarbesniųjų Vokietijos miestų, socialistai išrinko 9 narius miesto tarybon, kuomet liberalai išrinko tik 8 ir kitos tris partijos — po vieną. Ikišiol liberalai ėmē viršų ir taryboj nebuvo nė vieno socialisto.

Iš moterų gyvenimo ir judejimo.

|| *Apkaltinama 10,000 ispanių.* Ispanijoje, San Sebastian mieste eina milžiniškai didelė byla: sykiu apkaltinta 10 tūkstančių moterų! Teip buvo. Tula Jesusa Pajana Bilbao mieste užmušē savo sužiedotini, kuris ją suviliojo. Teismas ją už užmušimą nusprendē į kalėjimą 8-riems metams. Sujudo Bilbao moters, 10 tūkstančių pasirašē ant peticijos (prašymo) į teismą, kad Jesusą Pajamą paleistų; peticijoje aiškinama, kad ji nekaltā, ir išgieriana ta užmušējystē!... Prokurorius visas pasirašiusias moteris atrado kaltomis ir išdavē visoms apkaltinimo aktą. Tos bylos dokumentai turi 157 tūkst. puslapių ir į teismą juos vežē trimis vežimais. Vežant juos, didelē minia švilpē ir užē, išreikšdama panieką. Teismo rūmai buvo grūste prigrūsti Ispanijos «grožybėmis», o aplinkui bangavo minia moterų pritarėjų ir šiaip žiopsotojų. Teisėjus ir apkaltintoją išjuokē, šidijo gatvės minia, daugiausia moters, klausdamos, kur jie rast tiek kalėjimų jas visas pasodint. Šita nepaprasta byla visą Ispaniją interesoja. Ispanija — katalikiška šalis ir moters ten yra vyrų vergės. Tečiaus jau tikėjimiškasis moterų paklusnumas, kaip matyt, suardytas.

|| *Paryžius išrinko vieną moteriškę.* Lapkričio 30 d. Paryžiuje buvo rinkimai į vadinamąją darbo arbitracijos tarybą, tai yra — komisiją, kuri taiko nesusipratimus tarp darbininkų ir kapitalistų. Į tą komisiją išrinko ir vieną moteriškę.

|| *12 šimtų motinų «prakaito dirbtuvėse» Chicagoj.* Neseniai buvo minēta «Kovoje», kad Chicagoj esama 15 tūkstančių kūdikių, badą kenčiančių. Pasirodē, kad ir moterų esama nuo 1200 iki 1500, ką dirba dieną-naktį prie siuvinio, kurį dirba parsinešus į savo namus (vadinasi «prakaito dirbtuvė») už tokį menką uždarbį, kad pačios negal žmoniškai išsimaitint. J. C. Carroll rašo: «Kalbama, kad tai daugiausia moters su vaikais. Bet, kaip labdarybės dirbėjai sako, tai jos neturi po aštuonetą vaikų. Gerai, sakykim, jos turi po trejetą vaikų. Tai konservatyviškai. Tie vaikai turi alksti ir nykti...»

SANJUNGOS REIKALAI.

Apie naujų narių pagarsinimą.

(24 kuopos nutarimas).

Plymouth, Pa. Lapkričio 22 d. atsibuvo 24 kuopos L.S.S. nepaprastas susirinkimas. Tarp kito ko kuopa apsvartē ir duoda šioki įnešimą.

Kada į kokią nors L.S.S. kuopą įsirašo naujas draugas, kuopos sekretorius kuogreičiausia duoda žinią į centrą — administratoriui, kad prisiųstų naujam draugui organą «Kovą». Administratorius, arba redaktorius, gavęs tą pranešimą pagarsis tai smul-

kiomis raidėmis ateinančiam «Kovos» No. Pavyzdžiui: 24 kuopos drg. A. Vaičaitis. Organas liko pasiūstas. Teip pat ir suspenduotą pagarsinti, kad «Kova» sulaikyta.

Tą įnešėme dėlto, kad tarp naujų draugų kyla neužsiganėdimas: kada naujas drg. įsirašo, o «Kovą» gauna į antrą savaitę ar vėliau, tada pradeda išmėtinėt, kad jis «Kovos» negauna. Kar taisy pačtas nepristato ar centras pavėluoja pasiūst arba kuopos sekretorius negreit duoda žinią į centrą. Pagarsinus organe, būtų praktiškiau. Tada, jei vėlai praneštų centrui kuopos sekretorius, būtų nepagarsinta organe, tai būtų kaltė kp. sek. Organe pagarsinta, o draugas negauna — klaida yra pačte.

Kp. sek. V. Alyta.

Prie V-tojo Susivažiavimo.

New Britain, Conn. 5 ta kuopa L.S.S. gruodžio 6 d. per savo mėnesinį susirinkimą visapusiškai apsvarsčius apie V susivažiavimą atrado, kad be susivažiavimo galima Sąjungos darbus atlikti per referendum. Nutarta, kad V susivažiavimas nereikalingas, nes, kaip šiais metais, draugai yra susilpnėję pinigais, o susivažiavimai daug lėšuoja; mes patariam, kad tas klausimas būtų trumpu laiku leistas per referendum, tai greičiaus užsibaigs tas klausimas, nes jau dauguma kuopų išreiškė savo nuomones.

Vardu 5-tos kuopos *K. Senkus.*

Jau dauguma kuopų ir pavienių draugų išreiškė mintis apie V susivažiavimą. Vieni nurodė, kad ateinančiais metais susivažiavimas reikalingas, kiti — kad ne; vieni — kad susivažiavimas būtų laikomas Chicagoj, kiti — So. Bostone ir da kitur. Matomai daugumas draugų norėtų pas save namie matyti susivažiavimą ir kiekvienas nurodo naudingumą vietos ir tt. Bet su vieta tiek to: man vistiek, kur susivažiavimas būtų. Aš sau linkėčiau, kad susivažiavimas būtų nuskirtas toj vietoj, kur skaitlingesnis lietuvių burys gyvena. Bet pamislykime pirmiau apie patį susivažiavimą. Argi jis ištikrųjų yra ateinančiais metais reikalingas rengti? Ar daug jis naudos kuopoms ir visai L.S.S. suteiks? Argi jau be kasmetinio susivažiavimo, kurs lėšuoja kelioliką šimtų dolerių negalima apsieiti ir reikalus Sąjungos teip gerai atlikti balsais visų Sąjungos narių, kaip kad susivažiavime atliks tai keletas ypatų ir po tam vis tiek bus leidžiama jų nutarimai per balsus visos Sąjungos narių. Draugai! nuo Jūs visų šitas priguli. Spręskite ir darykite kaip Jums geriau atrodo ir patinka. Jeigu Jūs matote kasmetinį susivažiavimą būtina reikalingu ir naudingu negalima jums priešintis. Tegul teip būna, kaip diduomenė nori. Reikėtų šitą dalyką pirmiausia perleisti per visuotinąjį balsavimą — referendum Jeigu pasirodys didesnė dalis sąnarių, norinčių susivažiavimo kasmetinio, — rengsimės prie jo tuojau. Žinoma, visada prie bile darbo, prie bile reikalo yra geriau prisirengti išlaiko. Bet jeigu nubalsuota bus ateinančiuose metuose neturėti susivažiavimo, tai ir gi teip bus gerai. Matysime, kaip darbuotis, apie ką kita. Aš nuo savęs, žinoma patarčiau, kad susivažiavimai, kurie teip brangiai lėšuoja surengti, būtų paretinti. Jei nerečiau, tai nors ant dviejų metų dėl sekančių priežasčių: viena, tankūs susivažiavimai daug lėšuoja, o antra jie tankiai rengiami, per trumpumą laiko negalima, kaip reikiant susivažiavimam prisirengti. Kuopų atstovai susivažiuoja ant šurum-burum — vienos dviejų dienų. Tai tik kaip ir per šerengą umu laiku viską perleidžia ir, nieko gero nenuveikę, grįžta namo. O paskui kas iš to? Vien rūgojimai pasipila kaip iš gausybės rangelio ant pasiuntinių, kad jie per greitą darbą greit ir suklysta ir kaip reikiant darbo neatlieka; niekad tankūs ir trumpi sei-

mai neatsibūna gerai. Aš patarčia nuo savęs, kad ateinančiais metais susivažiavimo L.S.S. nebūtų, o liktų susivažiavimas atidėtas ant 1910 metų. Iki tam laikui galėtume išlaiko kuogeriausiai prisirengti ir susivažiavimą parengtume ilgesniam laikui, kur kuopų atstovai visokiems reikalams galėtų atsakančiai išdiskusijuoti, apsvarstyti ir potam juos praktiškai atlikti. Beabejonės iš to būtų kur kas Sąjungai daugiau naudos ir mažiau lėšų. Likusių dalį lėšų, ką atiduodam už tankius susivažiavimus kapitalistiškoms kompanijoms, paaukuotume literatūros išleidimui bei agitacijai ir visokiems reikalams, kurių mes tiek daug turime. Draugai! Visą, ką manome veikti, pirmiau, negu pradėsime veikti, gerai, nuodugnai apsvarstykime, kaip būtų geriau; tik tuomet atliktas darbas bus naudingas.

Vincas Cerniouskas.

Brockton, Mass. 17 kuopa lapkr. 15 d. savo susirinkime po ilgų ginčų priėmė sekančią rezoliuciją: 1) Visuotinas susivažiavimas nėra reikalingas. 2) Kiek sąjungai atsiėjo susivažiavimai būtų buvę geriau, kad tomis lėšomis užlaikę keliaujančių organizatorių, kas atneštų didesnę naudą, ką liudija F. Bagočiaus ir A. Antonovo važinėjimas.

*Org. J. Mincikis, Prot. sek. S. Stripinis,
Fins sek. P. Urbonaitė.*

IV rajono kuopoms pranešimas.

Drg. Purvis prisiuntė rezignaciją nuo Veik. Kom. nario iš IV rajono, kuris šiaip skamba:

«Šiuomi pranešu L.S.S. IV rajonui, kad dėlėi išvykimo iš rybų L.S.S. IV rajono, kurį atstovavau L.S.S. Veik. Komitete, toliau nebegalėdamas punktuoliškai atlikti visus rajono reikalavimus, rezignuoju nuo atstovavimo L.S.S. IV rajono Veik. Kom.

Su sociališkais linkėjimais buvęsis L.S.S. IV rajono narys Veik. Kom. *Aug. Purvis.*

Atsakius drg. A. Purviui iš Veik. Kom., į jo vietą reikia išrinkti naujas. Kadangi rajono rinkimai atsibūna referendumu, tai kuopos, savo susirinkimuose, nominuokite draugus į kandidatus į Veik. Komitetą, kad bent iki vasario mėnesio 1909 m. išrinkti naują atstovą nuo IV rajono į Veik. Kom.

IV rajono susineš. sek. *A. Unguraitis,
120 Grand st. Brooklyn, N.Y.*

Atyda Illinois kuopų sekretoriams.

Malonūs Illinois rajono kuopų sekretoriai: — Meldžiu jus, kad nors kartą pradėtumėte pildyti rajono nutarimus, kad nepasilikytų tik ant popieros parašyti, o ne naudojami; jeigu teip nepildysim nutarimų, tai ir konferencijos negali naudos atgabenti nė mums, nė mūsų Sąjungai. Kaip buvo nutarta per konferenciją, kad kuopų sekretoriai pridutų skaitlių sąnarių rajono organizatoriui, tai da tas nėra pildoma, rodos, kad galėjo matyti protokole, kuris tilpo «Kovos» N 44. Toliau meldžiu jus, kuopų sekretoriai, kurie prisiūsėte sąnarių skaitlių, tai praneškite ir apie kuopos stovį ar sąnariai auga ar mažinasi; jeigu mažta, tai dėlko?

L.S.S. III. rajono organiz. *S. S. Katkevičius,
1705 E. Matheny ave. Springfield, Ill.*

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinių. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpinamos.

Brooklyn, N. Y. 83-čia kuopa LSS atlaikė savo mėnesinį susirinkimą gruodžio 4 d. Įsteigė knygynėlį, idant būtų galima skaityt ir šviestis darbininkiška švieša. Draugai paskyrė po kelias knygutes įvairaus turinio iš mūsų knygias, pakolei atsiras kuopos išde kapitalo; atsiradus kuopos išde kapitalui, daugiau parsiųsdys knygų. Nutarta laikyt susirinkimus per visą ziemą kaspėtnyčia; bus galima pasikakyt ir šviestis knygoms ir laikraščiais. Kviečiame visus lietuvius ir lietuvaites į susirinkimus, kurie atsibus P. Millerio svetainėj.

Orgnizatorius *Aatanas Baltaitis.*

Laiškai iš Danijos.

(*Surankiojo Žvalgas.*)

(Tąsa).

Dabar dirbu ant laukų kasdien; darbo diena netrumpa — prisieina dirbti beveik po 13 valandų, o uždarbis visos vasaros ir rudens siekia vos į 100 kronų (50 rub). To uždarbio vos-nevos užteks drapanoms, apskalbinimui ir avėtuvams. Reikia žinoti, kad čion drapanos ir šiaip visoki mažmožiai labai brangu, gal daug brangiau, negu Rusijoje. Aš vis svajoju įieškoti darbo pabrūke, bet ant galo nė pats nežinan, ką daryti.

Ukės ar agronomijos mokslą eiti aš neturiu palinkimo, todėli kuom apsiiversiu, nieko negaliu rimto pasakyti. Draugas klausia nuo agronomijos mokslo čionais; tiesą pasakius, čia mokslas įgyti yra daug lengviau, negu Rusijoje, bet blogiausia su ta kalba, kurią niekad negalima iškalti, ypač labai sunki svetimtaučiams, kadangi žodžiai, dalys kalbos visai kitokią sąstatą turi, negu lietuviška arba rusiška kalbos. Jau bus netoli pusmetis, kaip aš čionai gyvenu, o vis dar kaip reikiant negaliu susikalbėti, nors daug laiko pašvenčiau mokiniuisi tos kalbos.

Agronomijos mokslą čia galima išieiti su 9 mėnesiais — *Landboskole* t. y. žemdirbystės mokyklą. Pragyvenimas atsieina su viskuom į 1.000 kronų (krona, Danijos pinigais, turi vertės apie 51 kap. rusiškais ir apie 27 centus Amerikos pinigais). Bet tai galima tik paviršutinį mokslą įgyti. Pilną agronomijos mokslą išieiti dar prisieina pereiti Kopenhagos «Landbo Højskole», kur reik mokytis 1 metai ir 9 mėnesiai; kiek ten atsieina visas pragyvenimas, tikrai nežinan, bet galima spręsti, kad nepigiai, kadangi mieste žinoma viskas brangiau atsieina, negu kaime. Mokelas čia stovi ne žemai, sulyginus kaip tas viskas Rusijoje esti, tačiau visgi nega-

lima sakyti, kad Danijoje ukė stovėtų labai aukštai, nes kaip žinoma Anglijoje, Amerikoje, o kai-kurioje ir Vokietijos provincijose, pav. — Brandenburge, Bavarijoje, ukė stovi aukštesniame lapsnyje, negu Danijoje. Danija gal pasididžiuoti pie-nininkyste, kuri čia labai aukštai stovi.

III.

Vejenbrod V-08

... Gyvenu dabar jau kitoj vietoj, tokiose pat sąlygo-se, kaip ir pirmiaus, tik čia valgis biskj geresnis, o užmokestis — niekingas. Apie Lygby (neperdidis miestas apie 12 verstų į šiaur-vakarį nuo Kopenhagos) buvo labai gražios vietos, bet čionais tai labai nesmagu; artymiausias miestelis už 2 mylių (Horsholm). Bet pamarys nuo čia labai arti; toli į rytus, per jures, krašte horizonto juoduoja krantai švedijos. Abelnai sakant, čia vietų, akį patraukiančių, visai nėra; oras labai atmainingas ir dažniausiai visa apylinkė skęsta unanoj. Ši vieta guli šiauriniame gale salos Zelandijos, 6 mylios nuo Lingby.

(Toliaus bus).

In "Kovos" skaitytojus.

Gyvename laike prabudimo lietuvių. Po ilgų amžių miego daugelis mūsų brolių pradėjo darbuotis ir mislyti apie rytojaus dieną; pradėjo net kalbėti apie tėvynės autonomiją, ir kaip kas mokėjo, žadino miegančius darbininkus leisdami į jų stubeles šviešą. Kiek tie darbai prabudusių lietuvių jau gero padarė atiečiai, nėra reikalo čia kalbėti, tik užminti, kad šėtono tarnai, kaip ir pirmiaus, varo savo peklišką darbą, ir be pailsio kriūša į kalėjimus tuos, kurie išdrįso rodyti šviešą prabundantiems. Vienok tikiu, kad šviesos nešėjai sužadins ir kalėjime bemiegančius. Nes Lietuva tai didelė Bastillė. Tikiu, kad tauta, įieškanti apsišvietimo; suras teisybę, o teisybės šviesa paliuosuos kalinius. Tik reikia, kad sunkiausioje valandoje tautiečiai neužmirštų fakto, kad mes vien tik per pamainą mūsų pažiūrų galime pasimokinti ką šiandien, o ką ryt atbudę turės nuveikti.

Kam dabartiniai faktai yra aiškūs, tam spinduliai teisybės ir kalėjimuose užžiba ir jo gyvenimo aplinkybės paširodo gražesniomis, ir jam kelias vedantis į ateitę yra apšviestas. Bet dabartinių faktų reiškimą ne visi gali suprasti be atidengimo reiškimų faktų praeities, pridengtų baisia protiška migla, kuri aedaleidžia miegantiems ir atbundantiems nieko aiškiai matyti. Nes tie, kurie darbuojasi labai tėvynės, labai savo brolių, patys per miglą nemato kelio, kuriuomi eidami galėtų nors nuo kelio vedančio kalėjiman apsisaugoti.

Todėl švenčiausiu privalumu yra pažinti priežastį gimdančią mūsų smegenyse miglą ir surasti budą jos išblaškymui.

Mūsų tauta po knutu carišku bernų patekusi, panaši yra žydų tautai pavergtai Romos cezarių. Mūsų išmanymas apie išliuosavimą tėvynės, kaip ir jų, skęsta migloje abejonės, o mūsų tikėjimas į jos savistovystę yra vienval griaunamas visokių paslaptų išnaudotojų, pasižūrėjusių ant romiško «Orakulo» mokslo, kurs yra priešingos dvasės, dvasei lietuvių. Žodžiu, tautiškas susipratimas vietoje kilti, mazinasi per kalėjimus ir Sibirą, nes šviesnešiai aiškiai nemato kokiu budu

išblaškyti uką ir sujungti suirusias dalis lietuviškų tėvų ir sunų dvasės. O suiręs pamatas turi neišvengtinai subyrėti. Iš subyrėjusios medžiagos nieks nesutvers tvirto pamato pastatymui savistovio namo, be tautiškos dvasės cemento.

Taigi trokšdamas prisidėti prie suradimo cemento sujungimui suirusios lietuvių dvasės, ir kuoplačiausiai supazindinti tautiečius su mano mieriu, papiešiau veikalą, užvardindamas «Inkvizicija» arba «Atpirkimas žmonių nuo šėtono», su vilčia, jog lietuviška bepartyviška visuomenė prigelbės man tą knygą išleisti, o inteligentai pasirupis mano cementą, perkosę, suvartoti jeigu pasirodys tvirtu ir tinkamu lietuviškai dvasi. Teip pasielgdami, viliosiu, galėsime ir miglą išblaškyti ir kelią ateičini praskinti ir apsisaugoti nuo mirties iš rankų savųjų, veikiančių po įtekme svetimos mums dvasės.

Tiems, kurie klausinėjo ir nori žinoti kaip greit knyga bus gatava, kaip ir tiems, kuria nenori man gelbėti išleidime «Inkvizicijos» dėlto, kad yra skaitę ir jau pažįsta jos darbus, pranešu, kad mano «Tyrinėjimas, Išjėškojimas, Inkvizicija», tai neišrodymas vien tik prasikaltusių prieš žmoniją popiežių ar heretiškų kunigų teronybės, bet drauge ir jų makslo reiškinio su aklybe proto tų, kurie davėsi ir duodasi dar žudyti dėl jų mokslo palaikymo. Yra išrodymu melagingo principo, kurį žydų farizėjai, patekę nelaisvėn, perleido kaipo idealą krikščionybei, vardu «Tėvo» (vaikų pardaviko) ir «Sunaus» (pasikoriusio iš liunosos valės) ir «Dvasės» (ardančios meilę). To tai idealo inkvizitoriumi aš esmiu. Nes tikiu,

jog žudymas ir deginimas vieni kitų nepranyks patol, pakol farizėjų: «Tėvo ir Sunaus ir jų Dvasės» idealo nepakeisime geresniu idealu, Lietuvos Motinos idealu, kurs sujungs mūsų dvasę.

Prenumerata ant Inkvizicijos, kaip jau buvo pagarsinta, ekz. neapdarytos \$1.00. Apdarytos ekz. \$1.50. Vardai prenumeratorių tilps knygoje.

Jau 204 tautiečiai teikėsi prisiųsti orderius. Pasitikiu, kad ir 400, dar reikalingi išleidimui knygos, prisiųs savo orderius prieš Naujus Metus, idant tuoj po švenčių galėčiau atiduoti rankraštį į spaudą ir atsिमokėti geradariams dvasiška mana, dovana už dovaną, padarytą labai Lietuvus.

Su geriausiais velyjimais visiems praleisti linksmiai šventes, laukiu ir aš palinksminimo mano dvasės.

Kun. V. Dembskis.

1119 N. Main Ave., Scranton, Pa.

SKAITLINIŲ LAUKAS.

(Statistika).

Amer. Jungt. Valstybiu balsai 1908 metais.

Socialistų partijų (abiejų) valstybiniai sekretoriai da ne visur surinko žinias, kiek kur paduota balsų už tas partijas. Bet valdžia jau gruodžio 15 d. apskelbė oficiališkai, kiek per šių metų prezidento rinkimus buvo balsų išviso ir kiek už kurią partiją.

Argi Tu, Viešpatie, teip surėdei?!

Parašė JONAS ŠIRŠUKAS.

Žemei atausis ir sukietėjus, pasipuošus medžiais ir žolynais, Viešpatie Dieve, tąsyk tu leidai žmogų ant jos, kaipo valdytoją to viso, kas tik yra ant jos. Duodamas jam laisvą valią, protą ir sąžinę, prisakei mylėtis vienas kitą. Davei tu jam protą, kad jis galėtų ir mokėtų naudotis tais turtais, kurie ant žemės yra. Davei jam rankas, kad jis galėtų tuos gamtos turtus apdirbti sau tinkamai. Šios žemės turtus visus pavedei žmonėms. Juk tu nepavedei kokiam vienam, nė dviem, nė dešimčiai, bet visai žmonių giminei. Tu visiems lygiai davei orą, vandenį, šilumą, šviesą, davei dykai, nuo Tavęs nieko nereikėjo pirkti nė vienam. Viską suteikei visiems, nepaskirstydamas ir neapribodamas. Tu nė vieną žmogų neišaukštinau ir nenužeminai. O žvilktėk dabar ant žemės, argi teip yra? Pažiūrėk, išvysk, kaip vieni pasikėlę aukštai ir dykaudami vartoja visas gėrybes, o kiti dirbdami sunkiai ir padarydami visas tas gėrybes, badą kenčia. Dykaudoniai tuose turtuose paskendę ir nieko nedirba, prarado savo sąžinę ir užmiršo Tavo duotą prisakymą: «Mylėk artymą savo, kaip patį save.» Saujalė dykunų apėmė viską, išskyrus saulės šviesą, šilumą, šaltį ir orą.

Mūsų visi vargdieniai, turtingųjų vergais budami, išdirbame jiems žemę, nukertam miškus, mūsų jiems viską padarome,

sunkiausius darbus atliekame, o jie paima naudą iš mūsų raičių. Mūsų neturim jokių teisių ant savo išdirbinių, kuriuos savo spėkomis padarom. Jie puotauja, jie šoka, linksminasi, gardžiai ir sočiai pasivalgę ir atsigėrę brangių vynu, gražiai pasirėdę, aukso grandinėlais apsikarstę. O tai vis iš mūsų prakaito. O mūsų, viso to išdirbėjai, verkiame, dusaujam, prastai-pusbadžiai maitindamiesi tuo, kas nuo jų stalo nukrinta. Mūsų nuplyšę, purvini, išbyškę, nuilę. Jie šokinėja mikliai, vaikščioja atsilosę ir su panieka į mus žiuri.

Argi tu, Viešpatie, teip surėdei?!

Kada gi ateis galas toms visoms mūsų skriaudoms? Argi dar ilgai reikės kęsti tas visas neteisības? Argi ilgai dar turtuoliai nepripažis mus žmonėmis? Ką gi mums reikia daryti?

Mums reikia vienyti, mums, prispaustiems, skriaudžiamiesiems, tiktai mums, be mūsų skriaudėjų ir prispaudėjų, be dykunų, — reikia vienyti ir griauti tą surėdymą. Ar ne teip, Viešpatie? — juk ne tavo tas surėdymas?!

Bet tavo tarnai, Kristaus neva įpėdiniai, keikia mus, pragaro, Liucipieriaus tarnais vadina ir sako, kad šis surėdymas šventas, kad tu, Viešpatie, teip surėdei! Jie sako, kad tavo bliuznytojus tu, Viešpatie, nubaudi.

Kodėl tu jų nenubaudi?!

Argi tu, Viešpatie, teip surėdei?!

Šimet balsavime dalyvavo 14,852,239 (14 milijonų, 852 tūkst. 239) ypato išviso. Tai 1,341,531 balsu daugiau, negu 1904 metų prezidento rinkimuose, kuomet buvo išviso 13,510,708 balsai. Sulyginus su šituo rinkimu (1904 m.), šimet Republikonų, Demokratų ir Socijalistų partijų kandidatai gavo daugiau balsų; Prohibicionistų, populistų ir Socijalistų Darbininkų partijos gavo mažiau balsų. Independence (nepriklausomybės) partija anuose rinkimuose (ketveri metai atgal) nedalyvavo, ji da visai nauja.

Demokratų kandidatas į prez. Bryan šimet gavo 6,393,182 balsų, taigi 1,315,211 balsų daugiau už Alton B. Parkerį 1904 metais. Republ. kand. Taftas gavo 7,637,676 balsus, — 14,190 balsų daugiau už Rooseveltą 1904 metais. Debsas gi, Socijalistų Partijos kandidatas, šimet gavo 447,651 balsą, arba 45,368-niais balsais daugiau, negu 1904 metais.

Populistų partija (kaip ir Rusijos «darbiečiai») šimet gavo 83,312 balsų mažiau, negu 1904 metais, kuomet už ją paduota 117,183 balsai išviso.

Prohibicionistų (svaiginamų gėr. uždraudėjų) kandidatas, Chafin, gavo 17,284 balsais mažiau, negu 1904 metais.

Socijalistų Darbininkų partijos kand. Gilhaus gavo tik apie 50 nuošimčių (puse) to, ką gavo tos partijos kandidatas Corrigan 1904 metais (31,149). (Čia turbūt neteisingai paduoda buržujų laikraščiai. Abėjai, skaičius balsų už socijalistus pasirodys tikre šnis, kaip pačios partijos surinks žinias).

Kuriuose valstybėse gavo daugiausia balsų? Taftas gavo daugiausia New York vals., Pensylvanijoje ir Illinois; Bryan — New Yorko vals., Ohio ir Illinois. Už Debsą paduoda daugiausia balsų Pensylvanijoje, Illinois ir New Yorko valst. Tačiau Illinois valst. šimet (39,71) daug mažiau, negu 1904 metais (69,225). Aršūs republikon laikraštis «Phila. Inquirer» paaiškina, kad Vermonto valst. Soc. Partija negavus nė vieno vienatinio balso, bet nepasako, kad valdžia atmetė S. P. tikieta per prez. rinkimus; pirmiau dvi mėnesiais buvo valstybės rinkimai ir už Soc. P. balsuota 527 balsu.

Kiek kurioj valstybėj paduota balsų už Soc. Partijas, paduosime vėliau, kaip bus gerai suskaiityta.

KĄ RAŠ LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI.

Katalikų laikraščiai nesykį rašė, kad katalikystė tai geriausia žmonėms politinė; kunigai net buvo sutvėrę «krikščionių demokratų» partiją. Ką šneka, ką vadinasi demokratais, nereikia tam tikėt; reikia pažiūrėt į esybę ir pamatysim, koks demokratizmas tarp katalikų. Demokratizmas remiasi tuom, kad pačios žmonės valdo, patys išsirenka viršininkus, taigi katalikai, vadinasi demokratais, galėtų rinktis sau ir kunigus. Bet «Šaltinio» melagaliai pasivadinsiu «demokratų» laikraštis ant klanų «Ar žmogės gali sau rinkties kunigus?» atsako, kad ne. Meškotojus nausis «Šaltinio» teologas, kun. Būčio vietojė, skyriuje «Tiesos dalykuose», «Š.» N 39, išvadžioja iš rašto švento ištraukdamas priedymus, kad «Giliau pagalvojus nesunku susekti, kad pačios žmonių rinkimasi su kunigų priešinasi tajai Bažnyčios tvarkai, kokią paliko Kristus». Bet ištyjoje jis randa demokratiškumo «pėdsaką» ir sako: «Net lig š dienai vyskupas, bešventindamas kunigą, klausia, ar žmonės eko pikto apie jį nežino. Seminarijos valdžia priimdama naują kandidatą į kunigus, klausia apie jo apsiėjimą klebonu nuomonės; per kleboną ir visos parapijos nuomės». Toliaus drūčiai nžtvirtina: «Kitaip ir būti negali. Leidus žmonėms rinkties Bažnyčios tarnus, išsėitų, kad aukščiausio Bažnyčios valdžia y-

ra minios rankose (Čia pabraukta autorias), arba kad žmonės patys sau tveria Tikybą. Ne, krikščionybė nepacina ir paeiti negali nuo žmonių. Jos pradžia iš dangaus». Sunkiai jam einasi su prirodymais. Išsina, kad aukščiausioji bažnyčios valdžia, tai tikybos tvėrėja, o tikyba pacina iš dangaus! Ar kunigai su vyskupais buvo danguje ir ten sutvėrę tikybą nuleido ant žemės? Tas mums nerūpi. Męs žiūrime į svietišką dalyką, į demokratiškumą. «Mat, — vėla M. patvirtina krikščioniškojo demokratiškumo tuštybę, — V. Jėzus norėjo turėti liuosus, neprigulmingus savo tarnus, — kurių dvasios jokia šio pasaulio galybė nepergalėtų, todėl nepavedė juos žmonėms išsirinkti». Mat žmonėms nėra Jėzaus «tarnais», tik kunigai — jo tarnai. Bet nebūdamas tarnu, esi sau ponu, gali būt neprigulmingas...

* * *

Kaip tai žmonės kartais moka reklamuotis per laikraščius, nors ir nemato tame naudos. Brooklyno «Progreso Ratelis» jau žinomas savo skandališkais susirinkimais, kur išsivadina «versšias», «kianlėmis» ir nieko rimtai neatlieka. O paskaityk Vilniaus «Viltį», tai nors imk žmogus ir rašykis į «Ratelį» jeigu būtum... koki... buržujišku progresistu... Ten jau ne sykį buvo apie «P. R.» rašyta. O N 102 Motiejus Bėdulis plačiai apie jo darbus aprašo ir paduoda programą, kame pasakyta: «todėl visokias utopijas (nėmus daiktus), socijalistų ar kieno kito atidedame į šalį, nes jos tik liaudį nuodija». — Įdomu, kad «Pr. Ratelis» tik klerikalishkoje «Viltyje» skelbiasi. Rods jų išodis «nuodija» tai ir yra klerikalų, kunigų nuolatos kalamas.

DARBININKO KRONIKA.

Katalikų vyriausybė Amerikoj vėl gavo negražų plėtmą nuo visuomenės, dėlto, kad New Yorke «susibankrutijo» katalikiška banka, tyčia nuglemžė žmonių pinigus. «Fidelity Funding Company» banka buvo katalikų kunigų ir vyskupų ir šiaip turčių rankose, o dabar viskas žlugo, bankos galva P. J. Kieran pasislėpė, šnipai jį gauda, bet nesugauna; gal nė nesugaus. Philadelphiaj policija tvirtina, kad Philadelphiajioje jo nėra, bet šita policija niekad nemato vagių, o šiais metais pora sykių net jiems pagelbėjo, turbūt, per klaidą, kaipo besikraustantiems į kitą vietą. Žinoma, ne viens Kieran kaltas, bet kaipo perdėtinis, tai jis pirmiausia atsako. Kardinolas Gibbons jau užsigynė, kad jis jokių santikių neturėjęs su bankos ponais. Teip ir reikia...

Šių metų rinkimų agitacija republikonų partijai atsiėjo 1 mil. 655 tūkst. 518 dol. 17 centų, Demokratų partijai — 620 tūkst. 844 dol. 77c. Aišku kodėl republikonai laimėjo: kad daugiau pinigų išleido! Bet čia paduotos skaitlinės toli nėra teisingos. Nes parodo tik tuos išleidimus, kurie buržuazijos supratime yra «dori», o kiek išleista nedoriems dalykams, kurių kaip žinoma, tiek daug! Niekad neapskelbia, kiek išleidžiama papirkimams visokiems, alui, degtinei, cigarams, kuriais vaišina balsuotojus, lyg Lietuvos piemens šunis, kad geriau lotų, duoda jiems duonas.

New Yorke gruod. 10 d. po N 320 East 63 gatvės trūko bomba ir smarkiai apgriovė namą, kuris priklausio turtingam bankieriui Giovanni Bozzuffi (italas). Jis sako, kad tai, «juodrankių» dar-

Šimet balsavime dalyvavo 14,852,239 (14 milijonų, 852 tūkst. 239) ypatos išviso. Tai 1,341,531 balsu daugiau, negu 1904 metų prezidento rinkimuose, kuomet buvo išviso 13,510,708 balsai. Sulyginus su šituo rinkimu (1904 m.), šimet Republikonų, Demokratų ir Socialistų partijų kandidatai gavo daugiau balsų; Prohibicjonistų, populistų ir Socialistų Darbininkų partijos gavo mažiau balsų. Independence (nepriklausomybės) partija anuose rinkimuose (ketveri metai atgal) nedalyvavo, ji da visai nauja.

Demokratų kandidatas į prez. Bryan šimet gavo 6,393,182 balsų, taigi 1,315,211 balsų daugiau už Alton B. Parkerį 1904 metais. Republ. kand. Taftas gavo 7,637,676 balsus, — 14,190 balsų daugiau už Rooseveltą 1904 metais. Debsas gi, Socialistų Partijos kandidatas, šimet gavo 447,651 balsą, arba 45,368-niais balsais daugiau, negu 1904 metais.

Populistų partija (kaip ir Rusijos «darbiečiai») šimet gavo 83,312 balsų mažiau, negu 1904 metais, kuomet už ją paduota 117,183 balsai išviso.

Prohibicjonistų (svaiginamų gėr. uždraudėjų) kandidatas, Chafin, gavo 17,284 balsais mažiau, negu 1904 metais.

Socialistų Darbininkų partijos kand. Gilhaus gavo tik apie 50 nušimčių (pusę) to, ką gavo tos partijos kandidatas Corrigan 1904 metais (31,49). (Čia turbūt neteisingai paduoda buržujų laikraščiai. Abėhai, skaičius balsų už socialistus pasirodys tikre šnis, kaip pačios partijos surinks žinias).

Kuriose valstybėse gavo daugiausia balsų? Taftas gavo daugiausia New York vals., Pensylvanijoj ir Illinois; Bryan — New Yorko vals., Ohio ir Illinois. Už Debsą paduoda daugiausia balsų Pensylvanijoj, Illinois ir New Yorko valst. Tačiau Illinois valst. šimet (39,71) daug mažiau, negu 1904 metais (69,225). Aršūsis republikon laikraštis «Phila. Inquirer» paaiškina, kad Vermonto valst. Soc. Partija negavus nė vieno vienatinio balso, bet nepasako, kad aldžia atmetė S. P. tikieta per prez. rinkimus; pirmiau dvi mėnesiais buvo valstybės rinkimai ir už Soc. P. balsuota 527 balsu.

Kiek kurioj valstybėj paduota balsų už Soc. Partijas, paduosime vėliau, kaip bus gerai suskaityta.

KĄ RAŠ LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI.

Katalikų laikraščiai nesųkį rašė, kad katalikystė tai geriausia žmonėms politinė; kunigai net buvo sutvėrę «krikščionių demokratų» partiją. Ką šneka, ką vadinasi demokratais, nereikia tam tikėt; reia pažiūrėt į esybę ir pamatysim, koks demokratiškumas tarp katalikų. Demokratizmas remiasi tuomi, kad patys žmonės valdo, patys išsirenka viršininkus, taigi katalikai, jei vadinasi demokratais, galėtų rinktis sau ir kunigus. Bet «Šaltinis», tą melagijai pasivadavusių «demokratų» laikraštis ant klausimo «Ar žmonės gali sau rinkties kunigus?» atsako, kad ne. Meškus, tas naujasis «Šaltinio» teologas, kun. Būčio vietoj, skyriuje «Tikėjimo dalykuose», «Š.» N 39, išvadžioja iš rašto švento ištraukdamas «priimimus», kad «Giliau pagalvojus nesunku susekti, kad pačių žmonių rinkimasi su kunigų priešinasi tajai Bažnyčios tvarkai, kokią paliko Kristus». Bet išujoje jis randa demokratiškumo «pėdsaką» ir sako: «Net lig š dienai vyskupas, bešventindamas kunigą, klausia, ar žmonės eko pikto apie jį nežino. Seminarijos valdžia priimdama naują kandidatą į kunigus, klausia apie jo apsiėjimą klebonuomone; per kleboną ir visos parapijos nuomė». Toliaus drūčiai nžtvirtina: «Kitaip ir būti negali. Leidus žmonėms rinkties Bažnyčios tarnus, išsėitų, kad aukščiausio Bažnyčios valdžia y-

ra minios rankose (Čia pabraukta autorias), arba kad žmonės patys sau tveria Tikybą. Ne, krikščionybė nepacina ir pacėti negali nuo žmonių. Jos pradžia iš dangaus». Sunkiai jam einasi su prirodymais. Išsina, kad aukščiausioji bažnyčios valdžia, tai tikybės tvėrėja, o tikyba pacina iš dangaus! Ar kunigai su vyskupais buvo danguje ir ten sutvėrę tikybą nuleido ant žemės? Tas mums nerūpi. Mēs žiūrime į svietišką dalyką, į demokratiškumą. «Mat, — vėla M. patvirtina krikščioniškojo demokratiškumo tuštybę, — V. Jėzus norėjo turėti liuosus, neprigulmingus savo tarnus, — kurių dvasios jokia šio pasaulio galybė nepergalėtų, todėl nepavedė juos žmonėms išsirinkti». Mat žmonėms nėra Jėzaus «tarnais», tik kunigai — jo tarnai. Bet nebūdamas tarnu, esi sau ponu, gali būt neprigulmingas...

* * *

Kaip tai žmonės kartais moka reklamuotis per laikraščius, nors ir nemato tame naudos. Brooklyno «Progreso Ratelis» jau žinomas savo skandališkais susirinkimais, kur išsivadina «versiais», «kiaulėmis» ir nieko rimtai neatlieka. O paskaityk Vilniaus «Viltį», tai nors imk žmogus ir rašykis į «Ratelį» jeigu būtum... koki... buržujišku progresistu... Ten jau ne syki buvo apie «P. R.» rašyta. O N 102 Motiejus Bėdulis plačiau apie jo darbus aprašo ir paduoda programą, kame pasakyta: «todėl visokias utopijas (nėmus daiktus), socialistų arkieno kito atidedame į šalį, nes jos tik liaudį nuodija». — Įdomu, kad «Pr. Ratelis» tik klerikališkoje «Viltyje» skelbiasi. Rods jų įžodis «nuodija» tai ir yra klerikalų, kunigų nuolatos kalamas.

DARBININKO KRONIKA.

Katalikų vyriausybė Amerikoj vėl gavo negražų plėtmą nuo visuomenės, dėlto, kad New Yorke «susibankrutijo» katalikiška banka, tyčia nuglemžė žmonių pinigus. «Fidelity Funding Company» banka buvo katalikų kunigų ir vyskupų ir šiaip turėjų rankose, o dabar viskas žlugo, bankos galva P. J. Kieran pasislėpė, šnipai jį gauda, bet nesugauna; gal nė nesugaus. Philadelphijos policija tvirtina, kad Philadelphijos jo nėra, bet šita policija niekad nemato vagių, o šiais metais pora sykių net jiems pagelbėjo, turbūt, per klaidą, kaipo besikraustantiems į kitą vietą. Žinoma, ne viens Kieran kaltas, bet kaipo perdėtinis, tai jis pirmiausia atsako. Kardinolas Gibbons jau užsigynė, kad jis jokių santikių neturėjęs su bankos ponais. Teip ir reikia...

Šių metų rinkimų agitacija republikonų partijai atsiėjo 1 mil. 655 tūkst. 518 dol. 17 centų, Demokratų partijai — 620 tūkst. 844 dol. 77c. Aišku kodėl republikonai laimėjo: kad daugiau pinigų išleido! Bet čia paduotos skaitlinės toli nėra teisingos. Nes parodo tik tuos išleidimus, kurie buržuazijos supratime yra «dori», o kiek išleista nedoriems dalykams, kurių kaip žinoma, tiek daug! Niekad neapskelbia, kiek išleidžiama papirkimams visokiems, alui, degtinei, cigarams, kuriais vaišina balsuotojus, lyg Lietuvos piemens šunis, kad geriau lotų, duoda jiems duonos.

New Yorke gruod. 10 d. po N 320 East 63 gatvės trūko bomba ir smarkiai apgriovė namą, kuris priklausio turtingam bankieriui Giovanni Bozzuffi (italas). Jis sako, kad tai, «juodrankių» dar-

bas, nes seniaus kiek gavęs «juodųjų» laiškų, o jų reikalavimų neišpildęs. Griūvant nuo trenksmo sienai, tapo sunkiai sužeisti 5 žmonės.

Draugija Rusijos revoliucijosvšelpimui, metai atgal susitvėrus New Yorke, apskelbė metinę apyskaitą. Iplaukę išviso \$3,266,46. Išsiųsta į Rusiją Soc.-Rev. partijai, Soc. Dem. partijai ir žydų Soc.-Dem. Bundui \$2,008. Politiškiems ateiviams New Yorke — 768 dol.; Purėno bylai — 42 dol. Administracijos ir agitacijos reikalams 294 dol. su centais. Likę \$153,78. Draugijos kasierius N. Aleinikoff, 93 Nassau str. New York, N. Y.

Išėinas Milwaukee, Wis., lenkų pusliberalių tautininkų laikraštis «Kurjer Tygodniowy» lapkr. 19 dieną patalpino korespondenciją iš Vilniaus (gal tai perspauzdinta straipsnis iš kokio Europos lenkų laikr., kaip paprastai čia daroma) apie lietuvių kalbą Vilm. bažnyčiose. Ten, žinoma, daugiau apkaltinami pavieniai lietuviai tautininkai, kurie «įkalbinėja, kad lenkas esąs didžiausias jų (lietuvių) priešas». Bet lenkus ir pavadina tamaisiais, kad mislija, būk dvasiškija, įvezdama lietuviškus pamokslus, norinti padaryt «lietuvišką vierą». O lietuviai teipgi pakėlę protestą laikraščiuose, kad juos nori suskaijyt, kaip avis. (Rodos, to protesto nebuvo). Iš tų vaidų esą tik marijavitai gali pasinaudot. Gali... kas jiems neduos. Vis tiek, bile bus sunaudota...

Neseniai Cornell universitete, Utica, N. Y. (vienas didžiausiųjų Amerikos universitetų) buvo debatai tarp to universiteto prezidento Schurman ir socialisto Hillquito iš New Yorke. Tema apie socializmą. Tuo po tam susiorganizavo socialistų klubas iš to universiteto studentų; įsirašė 20 narių iš sykio.

Kalėdu dovana.

New Britain, Conn., gruodžio 10 d., 1908 m.

Šiuomi prisiunčiu čekį vertės \$5, kuriuos paskiria «Kovos» fondan 5-ta kuopa LSS.

Tai bus kaipo «Kalėdų šventės dovana» mūsų vienintėliam laikraščiu.

Su sociališku pasveikinimu, vardan kuopos

K. Senkus.

\$5 «Kalėdų dovana» «Kovai» priėmė. 5-ta kuopa kasmėnesis savo «Kovą» atmena. Už tai tos kuopos draugams — širdingą ačiū! Pasitikim, jog visos LSS kuopos po kiek nors «Kalėdų dovana» «Kovai» primes.

Philadelphijos 1-ma kuopa rengiasi «Kovą» Kalėdoms apdovanoti didele «paper cutter» (popierų piauistymo) mašina. Manau, jog «Kova» turės teip linksmas Kalėdas, kaip ir visi mūsų draugai, matydami «Kovos» ir LSS gražų ir nuolatinį ujį.

F. J. Bagočius, Adm.

Atsišaukimas.

Norėdami sekti viešąjį lietuvių gyvenimą, kaip Lietuvoj, teip ir kitose jų gyvenamose vietose, Lježo ir Bruselio studentai lietuviai kreipiasi į visas laikraščiu redakcijas ir

knygų leidėjus, ar nesiteiktų siuntinėti mums savo išleidimus veltui. Medžiagiškasis mūsų padėjimas tuo tarpu toks, jog neišsigalime atsilyginti už prenumeratą arba savo spēkomis įgyti tat, kas nauja pasirodo mūsų literaturoj. Už taigi nors ačiu tarsim tiems, kas teiks padėti mums užganėdint savo dvasios reikalus.

Lježo ir Bruselio studentų lietuvių vardu

Petras Narutavičius.

5-XI 08, Lježas.

Adresas: Mr. P. Naroutovich, etudiant.

Quai Mativa 21.

Liege, Belgique (Belgija).

Pranešimas Vakarinių Valstybių draugams.

Draugai, kurie gyvena valstybėse Indiana, Wisconsin, Mich. ir Illinois, jeigu turi silpnas kuopeles arba norėtu sutvert naujas arba šiaip surengt viešas diskusijas, prakalbas ir pasikalbėjimus, galite, draugai, dabar prisiartinus žiemos vakarams pasidarbuot taspe dar nesusipratusių.

Šią vasarą mane į kelias vietas draugai yra kvietę minėtose valstybėse, bet man sąlygos nedaleido pribūt. Dabar manau Chicagoj apsigyvent ant ilgesnio laiko, dėlto ir su agitacija patarnaučiau, bile man kiek pagražintų kelionės lėšs. Be to, rengiant prakalbas Clinton, Ind., podraug galima surent ir Westville, Ill., arba rengiant Racine, Wis., galima surengt ir Kenosha, Wis., dviem kuopom lengviau kelionės lėšas apmok. Vienur susirinkimas gali atsibūt 2 val. popiet, kitur 8 tų val vakare.

Su meile jums ir sociališkai revoliucijai *K. Rulkus,*

2515 Kensington ave. Pullman Sta. Chicago, Ill.

Naujo laikraščio praešimas.

Patėmijau «Kovos» N 48 «Darbininko ironikoj», kad Chicagoj yra rengiama išleidinēt mėnesinį laikraštą, kurio išleistojaus bus Vasiliauskai ir tt. Manau, kad maloni «Kovos» redakcija apie tai pranešė iš privatiškų žinių. Čia paaiškįs tojo išleidinėjimo tikslus.

Lapkričio 26 d. 08 susitvėrė bendrų kuopelė, vardu «Žinia», su tikslu išleidinēt mėnesinį laikraštėliardu «Mūsų Gyvenimas». «Žinios» idėja tokia, kaip ir L.S.S.: t kuopogresyviškiausiu keliu prie apšvietimo, prie supratimorigimtu teisių kiekvieno žmogaus. «Mūsų Gyvenimas» bus didale knygos; jokių apskelbimų privatiškų savo puslapiu negarsis. Laikraštėlio (knygos), nuo 48 puslapių, prenumera \$1,50 metams; atskiras numeris 15c. Straipsnių turinys bus: 1) Ilgasai veikalas (bus nuolat tąsa); 2) Trumpos apysakos; 3) Bibliografija; 4) Kritika; 5) Mišinys; 6) Dienos klausimas; 7) lėš; 8) Visokios knygos, ir tt.

«Žinia» už redaktorių, šiam laikraštėliui, pasikvietė visiems žinomą rašėją Br. Vargšą, kuris yra autorium «Paskutinė Banga», «Saliamono sapnas», «Milijonai denyj», «Pirmi žingsniai» ir daug visokių monologų ir apytų. «Žinia», žodžiu sakant, užsiims išleidinėjimu svarbiausių raštų visai nedarydama kliuties L.S.S. «M. G.» bus bepartytas, nebus nė kokios dalies organu. Gįs mūsų visų gyvenimo tės, vesdamas prie tikrojo kelio į apsišvietimą. Polemikoms ne teipgi nebus vietos. «Ko

va» ir «Mūsų Gyvenimas» tai bus du artimiausi draugai. «Žinia» žada pasikviesti prie sandarbiavimo geriausius rašėjus, teip iš Lietuvos, kaip ir iš Amerikos ir jiems už raštus užmokėt.

«Žinia» rinks prenumeratas iš kalno tik dėlto, kad valdžios įstaigos reikalauja parodyti ar mes turime nors kelias dešimtis iš kalno užsimokėjusių pronomeratorių, kitaip nenor duot 2 nd Class Mail Matter. Ištikro šiandieninis mūsų gyvenimas yra kartus! dėlto tai ir pažinkime kas tai yra «Mūsų Gyvenimas».

Su draugiškais liukėjimais jums ir socializmui

K. Rutkus.

P.S. Draugai, norėdami užsimokėt prenumeratą, gal siųst tiesiog «Žinios» vardu: «Žinia», 2515 Kensington ave. Pulman Station, Chicago, Ill.

Pranešimas raštų leidėjams.

Parašė lietuvių kalboj Z. A.

«Agrariškas klausimas» (Prie žemės klausimo). Klausimas dar nesvarstytas lietuvių kalboj. «Agr. kl.» yra nurodyta kaimo ukio išsiplėtojimas, atsinešimas įvairių partijų prie išrišimo žemės klausimo ir kaip prie to klausimo turi atsinešti proletarijatas. Parašyta populiariškai.

Jieškoma leidėjo. Galima susizinti per «Kovos» redakciją.

Turinys "Kovos" 1908 metu.

SAJUNGOS REIKALAI.

Massachusetts rajono konferencija.	23	Protokolas VII konferencijos II-ro rajono	471
Konstitucija LSSA (projektas).	39 ir 70	VII rajono 2-ra konferencija	471
Apie Moterų Skyrių «Kovoje». (Sumanymas ir L. K. nuomonė)	54	LSS rinkimų pasekmė	489, 649, 671
VI Konferencija IV rajono	69	Veik. Komiteto krivulė N3	489
Prie mūsų kostitucijos	103, 167, 247, 423	VI konferencija III rajono	489
Referendum N3.	118	Nuo administratoriaus (apyskaita)	537
VI konferencija II-ro rajono	119	Pild. Komiteto susivažiavimas	537
III rajono konferencijos protokolas	136	Rinkimų komisijos pranešimas	537
VI rajono konferencija	166	Dėlei legališkumo V. K-te narių IV rajono [V. K. kriv.]	538
I-mo rajono konferencija	167	Protokolas V rajono VII konferencijos	600
Veikiamojo komiteto susivažiavimas I kovo mėn dieną	197	Apyskaitos LSS finansų nuo IV Susiv. iki 1 d. rugp.	624
Illinois rajono 2-ros konferencijos protokolas	198	Pranešimas Lit. Kom. kaslink p. M. Petrausko rinkinėlio re-	
Massachusetts rajono 5 konferencija	199	voliucijos dainų	632
LSS 1 oji kuopa apie 13-ąją kuopą	230	Prie V-ojo Susivažiavimo	633, 663, 680, 697, 728, 743, 776 ir N52
1-os LSS kuopos atsišaukimas-rezoliucija	231	Nominacijos ir rinkimų tvarka	663
IV rajono 8 konferencija	248	III konf. Illinois rajono protokolas	698
Redaktoriaus pranešimai	245	Massachusetts rajono VII konferencija	712
Luzerne pavieta rajono 1-oji konferencija	264	III rajono konferencija	729
27-os kuopos įnešimai	293	VII rajono 3-čia konferencija	776
Lit. Komiteto krivulė N6	294	V saj. VII konf.	N 52
Protokolas III rajono konferencijos	311	IV rajono X konf. protokolas	" "
Atbalsys nuo 2-ros Ill. rajono konferencijos	311	Prie V ojo susivažiavimo	" "
Apie įvedimą «kronikos iš moterų gyvenimo»	312	St. Szjmas. Apie organizatorių	8
Protestai, nepatilpę «Kovoje»	313	K. Vaivoda. Apie darbo biurą.	9
Protokolas IV Susivažiavimo LSSA	327, 342	V. Alyts. Apie organizatorių.	23
Veik. Komiteto krivulės	342	K. Rutkus. Agitacijos lapeliai.	24
Rezoliucijos IV Susivažiavimo LSSA.	363	J. P. Raulynaitis, Reikaluose keliaujančio organizatoriaus.	37
«Kovos» pavojaus klausime (nuo IV raj. atsiš.)	376	A. Bernotas. Nariams Veikiamojo Komiteto ir rajonams	54
VI konferencija Massachusetts rajono	376	A. Purvis. Iš diskusijų. (Visų atydai).	69
Rezultatas IV rajono 1-mo ir 2-ro referendumo	377	J. Grinius. Dėlei Revoliucijos dainų su gaidomis.	70
V rajono VI konferencija	396	" Renkimės prie IV susivažiavimo	86
Apie «Kovos» buvį	409, 423, 440, 456, 437, 523	A. Bernotas. Ką turime veikti su bedarbe ir bedarbiais.	87
I-mo rajono VII konferencija	409	" Apie rengimąsi prie susivažiavimo.	135
Dėlei nominacijos kandidatų į Sąjungos veikėjus	424	" Pranešimas drg. V. Černauckui	396
Legitimacija	426	" Veikiamam LSS Komitetui	426
Referendum N4	439	" Antras atsišaukimas į sąjungiečių protą	521
Raportas LSSA IV Susivažiavimui. (Apyskaita)	440 —	Am. Lietuvaitė. Moterų klausime.	119
kiekviename Nr. iki	495	J. Baltrušaitis. Kaip mes rengiamės prie susivažiavimo	135
IV rajono 9-ta konferencija	456	" Sąjungos sekretoriaus ir administ. uždaviniai	151
Rinkimų komisijos pranešimas	456	" Ką veiks 4 tasis susivažiavimas	214
Sąjungos centro išleidimai	463	" Kas gi ištikrujį ta 13-ta kuopa	262
		" Paaškinimas apie LSS viršininkų nominaciją	360
		" Ir vėl sugriuvimo šmėkla	393
		" Dėlei «nenormališkos kovos su centru»	475

<i>Pienavežis.</i> Kristui	
<i>K. J. Virsnis.</i> Baisi teisybė	
<i>J. J. Giraitis.</i> Elgėta	
<i>Juozas Ilgūnas.</i> Tu jautis	
<i>Juozapas Čiapas.</i> Kur ta teisybė yra?	
<i>Parcė.</i> Apmokamasis agitatorius	
<i>A. Žtas.</i> Alkani vaikai.	
<i>Br. Vargšas.</i> Kas juos sušildys?	
<i>Art. Vaikas.</i> Sklepe	
<i>A. Antonov.</i> Juokų pasaulė	
<i>Z. A.</i> Ką matė upė?	
<i>R. B-kas.</i> Draugas tampa judošium	
<i>Svendras.</i> Sąžinė pabudo	
<i>Parcė iš Pažvelsio.</i> Socializmui įvykus	
<i>Z. A.</i> Du syk pakartas	
<i>A. Antonov.</i> Užburtas laivas	
<i>P. Kietis.</i> Auklės ir motinos	
<i>J. Kunas.</i> Draugas parodė kelią	
<i>J. Burokas.</i> Kviečiuose kukalis	
<i>Jonas Širėukas.</i> Ar gi tu, Viešpatie, taip surėdei	

PAVEIKSLAI. KARIKATUROS.

<i>V. Vitkus.</i> Bedarbis	
„ Kapitalistų vienybė su darbininkais	
„ Vaikų darbas	
<i>Augys.</i> Šokis ant bombos	
<i>J. Stirbis.</i> Rusijos Jungtinės Valstybės	
„ Bedarbių klausimas	
„ Pabrikas ir policija krizio laike	
„ Lenktynės kandidatų į Amerikos prezidentus	
Karl Marx	
Friedrich Engels	
Busžinskas ir Liaugminas	
<i>R. Augys.</i> Amerikos Dėdė Samas	
E. V. Debs ir Ben. Hanford	
George H. Pettibone	
Socializmo pavasaris	
Darbininkų pažanga	
Paryžiaus komuna	
Kaip balsuoti	
Eugene Victor Debs	
Tėvynė ir jos sunęs darbininkai	
Kapitalizmo dvasia	
Kapitalizmas ir jo auka darbininkų kles	

VISOKI RAŠTAI.

<i>P. Kietis.</i> Įvairūs klausimai	
Šis-tas apie «Giltinę»	
Draugo Buržinskio atminimui	
Negeistini piliečiai išteisinti	
<i>Žagarietis.</i> 9 sausio	
<i>K. Vaivoda.</i> Da apie Jomantą	
<i>J. Stasiulevičius.</i> Šnipų ir juodašimčių kronika	
«Žiburėlio» atsišaukimas į visuomenę	
Orchardo titulai	
Istatymai Rusų Darb. Sąjungos Amerikoje	
Atsiminimai apie Mintanjičius	
<i>S. Strazdas.</i> Kapitalizmo auka	
Pasiteiravimo biuras	
Socialistų kandidatas į prezidentus	

442	<i>J. Ilgūdas.</i> Mirtis ar gyvenimas? (Atsiš.)	437
442	Atsišaukimas į drg. Joniškiečius	446
458	Parašų rinkėjams (Rezoliucija N 28)	451
447, 490	<i>J. Endziulis.</i> Kaip išgauti pilietiškas teises Jungt. Valstybėse	452
538	Nepaprastas šnipas	478
586	Bendrovės «Leidėjas» pranešimas (ir įstatymai)	519
602	Atsišaukimas į visas organizacijas dėlei Purėno bylos	550
618	Petition for Pouren	575
634	<i>Z. A.</i> «Žarijos» nebėr	581
666	<i>A. Brijūnas (ir k.).</i> Draugai apsaugokite!!!	588
682	<i>Mikolas Bevardis.</i> Žodis į Lietuvos draugus	496
714	<i>Juozas Vijurkas.</i> Ar verta socialistui eit į kariūmenę	629
746	<i>V. Svirskis.</i> Vieša išpažintis	650
747	Laiškas nuo Collinso Instituto	717
762	Purėnas ir kiti	726
762	Kaip išsiimti pilietiškas popieras	737
778	<i>P. Kučinskis.</i> Atsakymas savygiriams daktarams	N 51
136		
137		
N 52		

KRITIKA. POLEMIKA.

<i>J. Mizeris, Joe Pranyš.</i> Dėlei Rutkaus straipsnio	27
<i>J. Rudminas.</i> Mano pasiteisinimas	43
„ Atviras laiškas draugams polemizatoriams	572
<i>K. Rutkus.</i> Dėlei Mizerio ir Pranio straipsnių	76
<i>P. Bukšnaitis, K. Liutkus, J. Baltrušaitis.</i> Da apie revoliucijos dainas su gaidomis	139
<i>S. Strazdas.</i> Atsakymas drg. J. Elsbergui	188
<i>E. C. Sari-kiutė.</i> Mūsų vadovams!	316
<i>G. Paukštis.</i> Kokiais keliais mes einam?	316
<i>K. J. Virsnis.</i> Pirmieviškoji laikraštija ir apgarsinimai	421
<i>J. Baltrušaitis.</i> Ko «Vienybė Lietuvn.» reikalauja iš «Kovos»?	517
„ «Aušra» ir «Ratelis»	702
<i>P. Bukšnaitis.</i> Mano apkaltintojams	637
Mūsų knygos	734, 747, 778
<i>A. Janulaitis.</i> «Vilniaus Aušros» susivažiavimas	780, 797

SKAITLINIŲ LAUKAS.

Anglekasių žūva daugiausia	29
Nuodėmių «pirmievystė»	—
Pasibaisėtinos skaitlinės kasyklose Amerikoje	99
Revol. Rėm. Komiteto apyskaitos	170
Lietuvių ateivystė Amerikoje	253, 317
«Kankinių Kasos» apyskaita (V — XII.07)	367
Kiek karaliai ir prezidentai gauna algos	414
Kaip eikvojami Rusijos mokesčių pinigai	415
Kam išleidžiami Rusijos žmonių pinigai	—
Kiek yra bedarbių Jungt. Valstybėse	430
Uždario ir mokesties didumas įvairiose šaliose	462
Socialistų balsų augimas Amerikoje	494
Caro dumos pliuškumas skaitlinėse	544
Amerikos žibalo trusto augimas	—
Apyskaitos Suvalkijos apskr. kom.	607
Kalinių skaičius Rusijoje	622
<i>Dr. J. Želvienė.</i> Moterų ir vyrų uždario nevienodumas	717
L.S.D.P. centro komiteto apyskaita	60
Am. Jungt. Valstybių balsai 1908 metais	N 51

NEKROLOGAS.

381	Jonas Biliunas	
381	Juozas Klembauskas (iš Springf.)	202, 211
420	George H. Pettibone	55

„Kova“

“KOVA” The Lithuanian Weekly, published every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418 So. 2nd Str. Philadelphia, Pa. Subscription rates: One year in all parts of the world, \$2.00; Six months \$1.00. Advertisement rates on application.

“KOVA” išleina kas pėtnyčia. Prenumeratorių visas dalis avieto: Metams \$2.00; pusmečiui \$1.00. Apgarsinimų prekė: Sykils už colį 50c.; per mėnesį \$1.00; per metus \$10.00.

Visokiuose reikaluose susirašant, adrisuokite

“KOVA” 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Teatras ir Balius!

27 kp. LSS, 1 d. sausio, 1909 m., parengė balių, teatrą, lekiuojanti pačta ir tt. Apart to atsibus iškilmingas apvaikšiojimas 50 m. jubilejaus gimimo velionio Dr. V. Kudirkos, kuriame dalyvaus visos lietuviškos organizacijos New Haveno. 1 val. po pietų su paroda ir benu išeis iš salės L. U. Kliubo, 521 Grand Ave. ir perėję nekuriom gatvėm, pribus į Germanian salę, 193 Wooster st., kur juos patiks liet. horas, kalbės garsus Amerikoj kalbėtojas, deklamuos ir dainuos. Paskui bus atloštas teatras, o po tam prasidės triukšmingas balius. Kviečiame visus atsilankyti. Komitetas.

Teatras, Dainos ir Balius!

2 d. Kalėdų, 26 d. gruodžio, 7:30 val. vakare, Tautiško Namų svetainėje, Brooklyn, N. Y., bus perstatytos komedijos „Žilė galvon, velnias vuodegon“ ir „Nepadėjus, nēr ko kasti“. Choras dainuos tautiškas ir revol. dainas. Po perstatymui šokiai ir lekiuojanti pačta tęsis iki rytui. Visi malonėkit atsilankyti ant to pasilinksmavimo, o busit pakakinti. Įžanga 25c. visiems.

Užkviečia 19 kp. LSS Komitetas.

Philadelphijos lietuviai!

Ateikit nedėlioj, gruodžio 27 d., 2 val. po piet į New Pennsylvaniam salę, 928 So. 6-th st., kur bus rusų kalba debatai daktarės Konikovos ir Reinšteino apie Soc. Partiją ir Soc. Darb. Partiją. Įžanga 10c.

! BALIUS IR LAIMĖJIMAS !

Surengtas L. S. Dr-stes, Wilmerding, Pa., atsibus 31 gruodžio, Lenku svetainėje, Watkins ave., Wilmerding, Pa. Prasides 7:30 v. vakare. Trauksis iki 2 v. aukties. Inžanga vyrams arba moterims 25c. Tas pats tikietas geras laimejimui knygos „Raistas“. Todėl visi Wilmerdingo ir aplinkes lietuviai ir lietuvaitės atsilankykite ant šio balius linksmam praleisti senus metus, o pasitikti naujus. Ant balius privalo kiekvienas atsilankyti, nes visas pelnas skiriamas statymui LSD namo. Visus malonei kviečia LSD Komitetas.

Teatras.

Subatos vakare, 26 d. gruodžio, atsibus spektaklius Latvii Soc.-demokratu organizacijos „Stradneeks“ 717 Fairmont ave., Phila., P. Perstatomas bus Popovo (iš gudiško vertimas) „Juodieje Varnai“, kur perstatomas klioistoriaus gyvenimas. Kviečia Komitetas. 69

DIDELIS BALIUS IR LEKIOJANTI PAČTA!

Tapo parengtas dviejų, 32 ir 78 kuopu, balius ant 19 sausio, 1909 m., K. Rudaičio svetainėje, 193 Main St., Pittston, Pa. Prasides 7 val. vakare ir trauksis per nakti. Visi ateikit ant to balius, nes da tokio Pittstone niekada nebuvo. Inžanga vyrams 25 c. Moterims ir merginoms dykal.

Užkviečia kuopu Komitetat.

Vienas draugas prašo manęs rekomenduoti jam jauną žmogų mokantį vokišką, lenkišką, rusišką, lietuvišką ir kiek anglišką kalbą. Darbas esant bankoj. Atsiliepkit pas mane.

F. J. Bagočius, «Kovos» adm.

Pajieškojimas.

Pajieškau savo pačios, katra pragyvenus su manim 2 mėnesius pabėgo su kitu vyru mane apvogdama. Ji yra nemažo ugio, pailgo veido ir cynkota, plaukai geltoni, akys mėlynos. Turi 2 vaiku, mergaitę 3 metų ir vaiką 9 mėn. Vyras, su kuriuom pabėgo, turi apie 4½ pėdų augščio, veidą turi apskritą ir šviesų, be usų, plaukai gelsvi, akys juodos. Jeigu kur randasi neseniai pribuvus tokia pora, meldžiu duoti žinią po šiuo antrašu:

Antanas Čepaitis, 307 Glenden St., Carnegie, Pa.

Amerikos lietuviams kišeninis kalendorius.

Kalendorius 1909 m. Su amerikoniškomis bei tautiškomis šventėmis ir paminėjimo dienomis, teiposgi visomis katalikiškomis šventėmis. Blankos visokiems užrašams, kapitalizmo poteriai ir daugelis kitų dalykų. Prisiųsk įvyniojęs popieron sidabrinį dėsimtuką, o apturėsi, be apgavystės.

W. J. Petkon, 303 N. Main st., Brockton, Mass.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVĖ LAIKRODĖLIŲ, DEVISKĖLIŲ, ZIEDŲ, ir t. t. RYTINĖJE AMERIKOJE YRA UZLAIKOMA ::

SIEGEL BROS.
387 Washington St.
BOSTON, MASS.

MES TURIM DIDŽIAUSIA KRAUTUVĖ VISOKIŲ AUKSINIŲ, PAAUKSUOTŲ ir SIDABRINIŲ — LAIKRODĖLIŲ, ZIEDŲ, DEVISKĖLIŲ, SPILKŲ IR TEIP TOLIAUS :: ::

SIEGEL BROS KRAUTUVE.

Savo tavorą, kuri parduodam mes patys arba mūsų agentai, visada gvarantuojam. Agentai mūsų parduodami daiktus išduoda raštišką gvaranciją ir jei ne toks daiktas, arba nelaike tiek ant kiek gvarantuojama, mes visada sutinkam atmainyt. Mes neturim jokių daiktų kaip kiti, kurie šaukia, jog parduoda už pusę prekės, auksinius ziegorėlius už kelis dolierius, arba kitas apgavystes. Mes duodam gerą tavorą ir už jį imame tikrai teisingą atlyginimą.

Štai pora priežasčių, dėlko visus auksinius daiktus reikia pirkti nuo mūsų agentų.

1. Mes pasekmingai varom biznį Rytinėje Amerikoj per paskutinius 20 metų. 2. Mes turim geriausį vardą tarp Lietuvių su kuriais seniai varom biznį. 3. Mes visus savo tavorus perkam iš dirbtuvių dideliais orderiais, todėl galim parduoti pigėi. 4. Mes visą savo tavorą raštiškai gvarantuojame ir jei tavoras neatsakantis, visada galit sugražint mūsų agentams, o jie duos kitą. 5. Mes turim p. **Pijusza Dubicka** seną ir visiems žinomą Philadelphijoj gyventoją savo atstovu ir agentu Philadelphijoj ir aplinkėj.

TODĖL, jei reikalaujat laikrodėlių, deviskėlių, spilkūčių, leketukų etc., ir norit už savo pinigų gaut atsakanti tavorą, kreipkitės pas mūsų agentą ypatingai ar raštu, o jis pilnai išpildys jus reikalavimą. Jo antrašas toks:

PIJUS DUBICKAS,

1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Viska, ka jis parduoda, mes gvarantuojam. Mes užsitikim gerlem žmonem ir duodam tavorą ant išmokescio. Visada atminkit varda ant gvaranciju **Siegel Bros.**

**Knygų Sankrova
Broliu Brown.**

Knygos parsiduoda už papigintą prekę.

Nėra geresnės dovanos ant švenčių, kaip knyga, arba rankius knygų.

Mes turime daugybę knygų lietuviškoje, rusiškoje, vokiškoje, angliškoje, prancūziškoje ir kitokiose kalbose.

„Kovos“ skaitytoms, kurie atsineš išelkirpe šita apgarinimą, perkant knyga nuleisime tam tikrą procentą.

Pas mus gali susikalbėti arba parašyti rusiškai, lenkiškai, vokiškai ir angliškai.

Adresuokite šiuo adresu:
BROWN BROS.
Book Store
N. E. cor. 5th & Pine sts.
PHILADELPHIA, PA.

Geriausios visoj Philadelphijoj
Rusiškai-Turkiškos Pirtys
15 ir 25 centai.

Šiltos ir šaltos vonios 15 c. Atdaros kasdien iki 12 val. nakties. Seredomis moterims nuo 1 val. po piet.

SOL. GOODMAN
211-213 Vine St., Philadelphia, Pa.

**BLITZSTEIN ir SLOBODKIN'O
Aptieka.**

Rose Slobodkin, P. D. Užveizda
Bell Phone Keystone Phone
Market 3622 D Main 69-67

Kalbama rusiškai, lenkiškai ir angliškai. Daktarą galima rasti
Nuo 8 iki 12 v. dieną ir nuo 6 iki 8 v. vakare

S. W. cor. 4th & Buttonwood St.
PHILADELPHIA - - - PENN'A.

„RANKPELnis“

pagiausias laikraštis, leidžiamas Lietuvi Socijal-demokratų Darbininkų Sąjungos Didžiojoje Britanijoje. Eina kas dvi savaitai.

„RANKPELnis“, stovėdamas ant darbininkiškųjų reikalų sargybos, rupinasi suteikti daugiausia žinias apie darbininkų judėjimą įvairiuose kraštuose.

„RANKPELNYJE“ tilpsta daugelis žinių ir straipsnių apie darbininkų gyvenimą ir reikalus svetur.

„RANKPELNYJE“ daug rašoma apie Lietuvos reikalus apie darbininkų padėjimą Lietuvoj.

In „RANKPELNI“ rašo ir yra pažadėję rašyti daug žymių Lietuvos rašėjų.

„RANKPELNIO“ kalba kiekvienam suprantama.

„RANKPELNIO“ kaina kiekvienam prieinama: metams 1 doleris; pusei metų 50 centų; 3 mėn. 25 centai.

Adresas:
„RANKPELNIO“ redakcijai,
Lily Bank, West End,
Bellshill, Scotland.

«Kovos» kompletas.

Galima gauti «Kovos» red. pilnai «Kovos» kompletai 1907 m. ir 1908 metų. Vienas kompletas su prisiuntimu prekiauja \$ 2.00.

**Rusiškai-lenkiškas
Fotografafas**

Greitai ir gerai padaro visokias fotografijas. Mažas fotografijas padidina. Viskas labai pigiai.

Cherry's Studio
525 N. 2nd St., Philadelphia, Pa.

Rubin'o Aptieka.

Geriausi vaistai —
— Pigiausios prekės

Mes gvarantuojame savo tavorą.

S. E. cor. 3rd & Green St.
Philadelphia, Pa.

SKAITYK! SKAITYK!
Varšavos specialistas
FOTOGRAFAS

Kiekvienas, kurs iškirps šį apgarsinimą ir atsineš pas mus, gaus spilkutę su savo arba keno kito paveikslėliu visai dykai.

Neužmirškite adriso:
Wolpe Studio
421 So. 5th St., Philadelphia, Pa.

Chas. Wyrsh.
Wholesale & Retail. Cigarai, tabakas, rūkymo įrankiai. Souvenir Post Cards. Popierių vertelgystė. Kuponus apmainom į dovanas. Kalbam lietuviškai, lenkiškai ir rusiškai.

Cor. 3rd & Noblests., Philadelphia, Pa.

J. Pomerantz

Geriausias fotografafas. Padaro puikiai ir pigiai. Mažas fotografijas padidina.

Ateikit visi.

6739 So. 2nd St.
Philadelphia, Pa.

Žinomas Rusiškas Fotografafas
Feldman

Prašo lietuviškos, rusiškos ir lenkiškos publikos atkreipti atydą ant jo gero ir greito darbo. Padidinimas portretų labai pigiai.

Kalba lietuviškai, lenkiškai, rusiškai ir angliškai.

821-23 So. 2nd St., Philadelphia, Pa.

KIEKVIENAS, kuris ateis pas
A. Margulis

pirkti vynu, arielkos arba kitų gerimų, aplaikys gražią dovaną — puikią plėčkelę degtinės, Pamėginkite syki tikrai rusiškų gerimų — visada naudosit

Kalbama rusiškai ir lenkiškai

A. MARGULIS
N.E. cor. 4th & Monroe Sts., Philad'a.

Nereik Mokintoju.

GRAMATIKA angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) \$ 1.00

VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo 15c

NAUJAS BŪDAS mokintis rašyti be mokintojo (ypatingai merginoms, kurių daugelis jau išmoko) 10c

ARITMETIKA mokintis pradinių rokundų be mokytojo. Su paveikslais [apdaryta] 35c.

Pinigus siųskite per Mony Order arba puto markėmis ant šio adriso:
P.Mikolainis
P.O. Bx 62 NEW YORK City

Keystone Phone Main 14-25
Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS
Dr. Philip Rovno,
423 Pine St. Philadelphia.

PRIMAMOSIOS VALANDOS:
Iki 10 lėryto
Nuo 2 iki 3 po pietų
Nuo 6 iki 8 vakare

Galima susikalbėti rusiškai ir lenkiškai.

Mano aptėkoj galima gauti:

Severos kraujo čystytojas	1.00
Reumatizmo giduolė	1.00
Širdies sudrutinimo vaistas	1.00
Nuo galvos skaudėjimo	1.00
Moterims reguliatorius	1.00
Plaučių ir inkstų gyduolė	75c
St. Gothardo aliejus	
Moetis nuo niežų ir odos	50c
Mediciniškai odas muilas	25c

Ir daug kitokių gydnolių.

E.W.Gilas SE. Cor. 2nd & Federal st.

Naujas išradimas
sustiprinimui ir užlakymui plaukų.

Tūkstančiai plikų žmonių atgavo puikius plaukus, su laiko sli kima plaukų. visi žmonės užsitiki mums ir mūsų gyduolėms, kuriems duodam teisingiausių rodą per laiką DYKAI, KAIP IŠSIGYDYTI šilakimą plaukų ir plikimą. Pučkus, Didervines, Niežus ir lytškąjį brudą. Nuo kojų užtriną tik 10c. Mes turime apie pusę milijono laškų su padėkavonėmis visokių tautysčių. Rašyk pas mus:

J. M. BRUNDA CO.,
996-998 Broadway, Brooklyn, N.Y.

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakordžių ir sluntimo pinigų Nort Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojančiu nariu LSS. Teip turi sąkrovą visokių lietuviškų knygų. Neužmirškite.

Peter M. Kaitis
221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

ST. CZELEDINAS

Užlaiko lietuviams, vyrų, moterų ir vaikų
CZEVEKYKU KRAUTUVE

Didele sankrova čebatu ir kaliošu. Geras tavoras. Žiemos prekes. Lietuviu priederme remt tautietii.

1227 So. 2nd St., Philadelphia, Pa.